

TEVÉKENYSÉGI JELENTÉS

2000

Magyar Szabadalmi Hivatal

Budapest, 2001. február

TARTALOM

A MAGYAR SZABADALMI HIVATAL JOGÁLLÁSA ÉS SZERVEZETI FEJLESZTÉSE

I. IPARJOGVÉDELMI HATÓSÁGI ENGEDÉLYEZÉSI TEVÉKENYSÉG

- 1. Szabadalmi hatósági tevékenység**
- 2. Használati mintaoltalmi hatósági tevékenység**
- 3. Ipari mintaoltalmi hatósági tevékenység**
- 4. Védjegyhatósági tevékenység, földrajzi árujelzők**
- 5. Hatósági nyilvántartások és ügyvitel**

II. JOGI SZABÁLYOZÁS ÉS NEMZETKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉS

- 1. Az iparjogvédelmi jogszabályok előkészítése, hatályosulásuk vizsgálata és elősegítése**
- 2. Jogalkalmazás és szakmai testületek működtetése**
- 3. Nemzetközi iparjogvédelmi tevékenység**

III. HATÓSÁGI PUBLIKÁCIÓS ÉS TÁJÉKOZTATÁSI TEVÉKENYSÉG – INFORMATIKAI TÁMOGATÁS

- 1. Hagyományos és elektronikus kiadói–szolgáltatói tevékenység**
- 2. A Hivatal INTERNET és INTRANET szolgáltatásai**
- 3. Információtechnológiai támogatás és fejlesztések**

IV. A HAZAI IPARJOGVÉDELMI KULTÚRA FEJLESZTÉSE

- 1. Szakmai tájékoztatás és ügyfélszolgálat-fejlesztés**
- 2. Iparjogvédelmi képzés**
- 3. Közönségkapcsolatok és szervezett együttműködések**

V. A HIVATAL 1999. ÉVI GAZDÁLKODÁSA

- 1. A költségvetési teljesítés főbb mutatói**
- 2. Humánerőforrás-gazdálkodási eredmények**

A Magyar Szabadalmi Hivatal szervezeti felépítése

A MAGYAR SZABADALMI HIVATAL JOGÁLLÁSA ÉS SZERVEZETI FEJLESZTÉSE

A hivatali státútum megújításához szükséges elemző, feltáró, stratégiaformáló munka, hosszas előkészítő és egyeztető tevékenység eredményeként az 1999. évi LXIX. törvény 3. §-a 2000. január 1-jei hatállyal a következőképpen módosította a találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény 44. §-ának (1) bekezdését:

„A Magyar Szabadalmi Hivatal a szellemi tulajdon védelmének önálló feladat- és hatáskörrel rendelkező országos hatáskörű szerve, amelyet a Kormány irányít. Elnökét a miniszterelnök nevezi ki és menti fel.”

A megerősített jogállás és kibővített hatáskör alapján elfogadták az MSZH-ról szóló – a Hivatal feladat- és hatáskörét, valamint szervezeti és irányítási rendjét meghatározó – 86/2000. (VI. 15.) Korm. rendeletet. Evvel összefüggésben megújult a Hivatal Szervezeti és Működési Szabályzata (SZMSZ) is: az új SZMSZ-t a Kormány nevében a gazdasági miniszter jóváhagyta, és azt az MSZH elnöke 6/2000. (SZKV 12.) MSZH utasításával közzétette. Az új szabályzat 2000. december 1-jén lépett hatályba.

Az új státútumból és SZMSZ-ből eredő feladatként készítettük elő a *Magyar Szellemi Tulajdonvédelmi Tanács* 2000. decemberi megalakítását.

E három szakaszban megvalósuló szervezeti és szabályozási reform eredményeképpen az MSZH kikristályosodott jogállással, világos, megerősített és kiszélesített kormányzati felhatalmazással működhet tovább és készülhet fel az európai integrációval járó új feladatok teljesítésére.

A 156/1999. (XI. 3.) Korm. rendeletben előírt határidőre és az ott megszabott rend szerint gondoskodtunk a *Szerzői Jogi Szakértő Testület* (SZJSZT) megalakításáról, illetve működésével járó egyéb feladatok ellátásáról. A Szabadalmi Közlöny és Védjegyértesítőben megjelent a testület megalakításáról szóló közlemény és az SZJSZT ügyrendje is.

A Hivatal saját szervezetfejlesztési programja keretében 2000. november 1-jei hatállyal létrejött a Szerzői Jogi és Jogharmonizációs Osztály; december 1-jei hatállyal pedig részben átalakult, részben új elvárással és feladatkörrel változott számos szervezeti egység funkciója (Nemzetközi Szabadalmi Együtműködési Osztály, Ügyfélszolgálati Osztály stb.) A részleteket a megújított SZMSZ és a mellékelt szervezeti felépítés tartalmazza.

I. IPARJOGVÉDELMI HATÓSÁGI ENGEDÉLYEZÉSI TEVÉKENYSÉG

Az iparjogvédelmi hatósági feladatok ellátását meghatározó engedélyezési tevékenység, valamint a szabadalmi, a használati mintaoltalmi, az ipari mintaoltalmi és a védjegy-bejelentési aktivitás az adott időszakban teljesített hatósági munka számadataival jellemezhető.

Az egyes oltalmi formákhoz külön-külön és együttesen is kötődő, szerteágazó érdemi kutatási-vizsgálati tevékenységhez szorosan kapcsolódik az elbírálói munkát segítő, modern számítástechnikai eszköztárat alkalmazó hatósági nyilvántartás és ügyvitel, valamint a bejelentési aktivitást elősegítő és a szükséges információkat rendelkezésre bocsátó ügyfélszolgálati tevékenység.

A hatósági tevékenységet az oltalmi formánként rendszerezett bejelentési és elbírálási statisztikai adatokkal mutatjuk be.

1. Szabadalmi hatósági tevékenység

a) A bejelentési aktivitás mennyiségi mutatói

Folytatódott 2000-ben a szabadalmi bejelentési aktivitás monoton növekvő tendenciája. Kiugró növekedést mutat a Szabadalmi Együtműködési Szerződés (PCT) keretében benyújtott nemzetközi bejelentések száma, amelyek közül a külföldi bejelentők számára Magyarország egyre vonzóbb, hiszen az előző évhez viszonyítva 40,5%-kal megnőtt – 43 407 db bejelentésről 61 018 db bejelentésre – a nemzetközi bejelentésekben a Magyarországot megjelelők száma. A világ bármely részén nemzetközi bejelentést tevők most már 65-70%-a jelöli meg Magyarországot.

A nemzeti úton tett bejelentések száma 1534, amelyből 810 hazai bejelentőtől, 734 külföldi bejelentőtől érkezett. A hazai bejelentésekből 179 db az intézményi szabadalmi bejelentés és 631 a független feltalálói szabadalmi bejelentések száma. Öröndetes tény, hogy megfordulni látszik a hazai bejelentések számának eddig tapasztalható csökkenése: az adatsor az utóbbi két évben enyhe emelkedést mutat. Az intézményi szabadalmi bejelentések viszonylag alacsony szintje továbbra is intő jel; az innovációorientált piaci szemlélet lassú térnyerése mellett még mindig érzékelhető a fejlesztési forráshiány hatása, illetve az értékes hazai kutatói szellemi potenciál egy jelentős hányada külföldi tulajdonú friss eredményekkel járul hozzá a magyar gazdaság növekedéséhez.

A külföldi bejelentők elsősorban a Szabadalmi Együtműködési Szerződés (PCT) keretében nyújtják be az egyes nemzeti hatóságokhoz bejelentésüket. A PCT-megjelölések kiugróan magas száma mutatja ugyan a külföldi bejelentők piacszerzési hajlandóságát, de a nagy megjelölési adat-emelkedéshez képest a ténylegesen Magyarországon nemzeti szakaszba léptetett nemzetközi bejelentések 3339 kérelemmel már csak 11,3%-os növekedést jelentenek. Megállapítható, hogy az *érdemi hatósági munkateherként jelentkező szabadalmi bejelentések számának növekedése évek óta elsősorban a PCT-megjelölésekből eredő nemzeti kérelmek számának emelkedéséből adódik.*

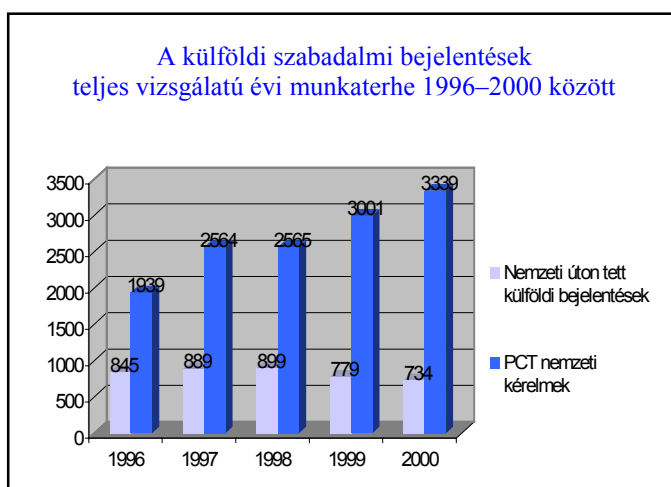
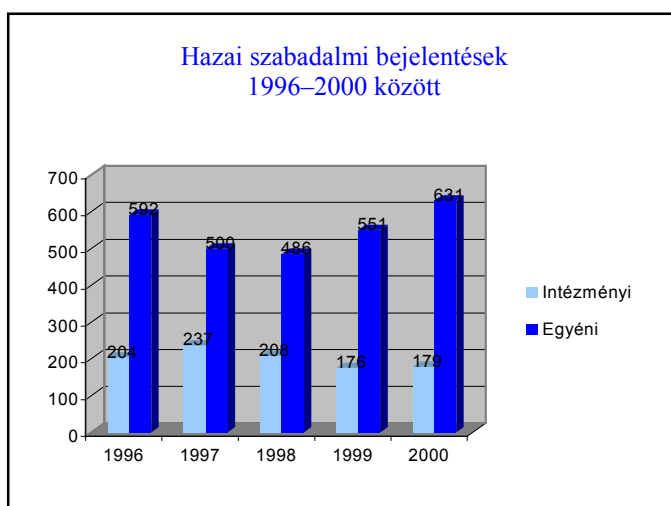
Összességében az 1999. évi 4507 elbírálandó találmánnyal szemben 2000-ben 4883 új szabadalmi bejelentés teljes vizsgálatú munkaterhe jelentkezett.

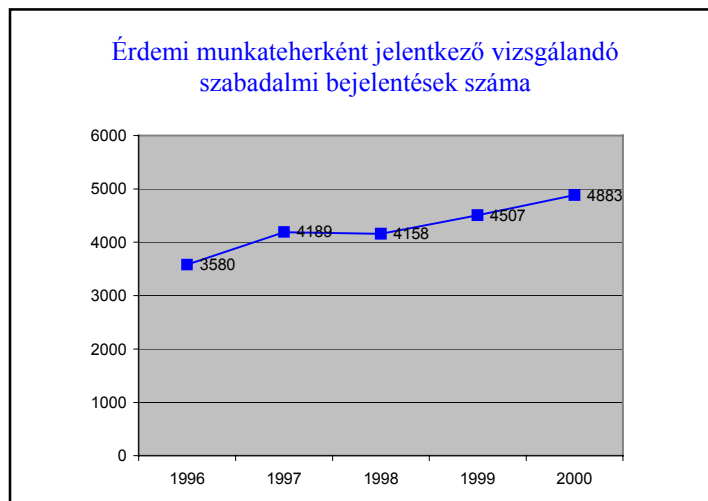
A szabadalmi bejelentések megoszlása eredet és jelleg szerint

1996–2000 között

	1996	1997	1998	1999	2000
Belföldről származó bejelentések	796	737	694	727	810
Intézményi	204	237	208	176	179
Egyéni	592	500	486	551	631
Külföldről származó bejelentések	24142	29332	37934	44186	61752
PCT-megjelölések	23297	28443	37035	43407	61018
Nemzeti úton tett külföldi bejelentések	845	889	899	779	734
Összes szabadalmi bejelentés	24938	30069	38628	44913	62562

A korábbi PCT-megjelölésekből eredő nemzeti eljárási kérelmek	1939	2564	2565	3001	3339
--	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

Kiemelésre érdemes az a tény, hogy a *magyar találmányok külföldi oltalmaztatása terén* a Szabadalmi Együttműködési Szerződés keretében – átvevő hivatali minőségben – *132 hazai PCT-bejelentést fogadtunk*, amelyből 88 egyéni feltalálótól, 44 pedig egyéni és vállalati együttes bejelentőtől származott.

b) A bejelentésekben foglalt találmányok szakterületi trendjei

A 2000-ben benyújtott bejelentésekben feltárt találmányok szakterületi megoszlása, az egyes szakterületeken belüli témaválasztások szempontjából – a számadatokon túlmenően – az alábbi tendenciákat lehetett megfigyelni.

Az **építőipari** tárgyú szabadalmi bejelentések mennyisége mintegy 8% bővülést mutat, ami a korábbi évek nagyarányú visszaesése után még mindig szerénynek mondható. A bejelentések 70%-a ezen a területen külföldi volt, ami az egy évvel korábbi arálynak felelt meg.

A *magasépítési* találmányok között továbbra is kiemelt helyet foglaltak el az épületek hőszigetelésével kapcsolatos megoldások, mind az anyagukban hőszigetelő építőelemek és burkolatok, mind az összetett hőszigetelő szerkezetek vonatkozásában. Megfigyelhető volt az elemek könnyítésére való törekvés, a szállítási és daruzási költségek, valamint az alapozási terhek csökkentése érdekében.

A *mélyépítés* és a *közlekedésépítés* körébe tartozó bejelentések száma összességében növekedett. Jelentős – csaknem kétszeres – volt a növekedés az alapozások témakörében; több találmány is irányult földrengésbiztos alapozási szerkezetre.

A *vasútépítés* preferált témája a zúzottkő nélküli felépítmény volt. Az *útépítés* tárgykörében kisebb részt képviseltek az útépítési anyagok, szerkezetek és technológiák, míg a nagyobb részt a közlekedés biztonságát növelő és a zajt csökkentő, kiegészítő létesítmények tették ki.

A *vízellátásra* és *csatornázásra* vonatkozó bejelentések száma – a korábbi évek lendületes fejlődésével szemben – stagnált. Érdekes módon a csapadékvíz-elvezetés került előtérbe.

Míg az *általános épületszerkezetekre* vonatkozó bejelentések száma (mind a hazai, mind a külföldi eredetűeké) szignifikánsan nőtt, addig a komplett épületekre vonatkozó – építési rendszert megtestesítő – találmányokból kevesebb volt az elmúlt évben.

Arányukban változatlan helyet foglaltak el az építőipari bejelentések között a nyílászárók. Legnagyobb részük tetőablak-kialakításokkal, illetve garázsajtókkal foglalkozott, de megtalálhatók voltak a speciális célokat szolgáló (pl. tűzgátló) nyílászárók is.

Figyelemreméltóak a természetes anyagok (fa, föld, szalma) és a hulladékanyagok (pl. használt gumiabroncsok) épületszerkezeti felhasználására vonatkozó javaslatok; maguk a megoldások azonban kevésbé színvonalasak.

A **környezetvédelmi** tárgyú bejelentések számában tapasztalt enyhe növekedés nem igazolta azt a várakozást, ami a hazai környezetvédelmi aktivitás jelentős fokozódásához fűződik az EU csatlakozás közeledtével, és aminek a bejelentésszám megugrásában is tükröződnie kellene.

Ákárcsak az építőiparban, a környezetvédelemben is 70% a külföldi bejelentések aránya.

A környezetvédelmi bejelentések szakmai eloszlása hasonló volt az 1999. évihez, néhány téma azonban hangsúlyosabban jelentkezett. Ilyen volt a szennyezett talajok tisztítása, a fáradtolaj-hasznosítás és a hulladék növényi olajok feldolgozása. Kiemelt érdeklődés irányult az újra termelhető energiaforrásokkal kapcsolatos megoldásokra („biodízel”).

Több évi stagnálás után újra emelkedett a környezetvédelem hagyományos területét jelentő *szennyvíztisztítási, iszapkezelési* technológiák száma. Ezenkívül különböző eredetű hulladékok megsemmisítése (égetőberendezések és eljárások), hulladéklerakók kialakítása szerepelt a szabadalmi bejelentések témái között.

A **közszükségleti cikkek**et előállító iparágak területén az eldobható abszorbens termékekre irányuló találmányok száma csaknem pontosan megegyezett az egy évvel korábbival. A bejelentések döntően két cégtől (Procter & Gamble, Kimberly Clark) származnak. A személyes használatú higiéniai eszközök számaránya nem változott.

Az *orvosi műszerek, eszközök, berendezések* terén az implantátumokra, protézisekre vonatkozó bejelentések, a mikrosebészeti, főként érsebészeti műszerekre, higiéniai eszközökre, például speciális fogkefékre, továbbá kondicionáló, utókezelő berendezésekre, például masszírozó eszközökre vonatkozó bejelentések a leggyakoribbak. Ez utóbbiakkal egyre nagyobb számban foglalkoznak magyar feltalálók is.

Drasztikus – 50%-os – a visszaesés a *sportszer és játék* tárgyú szabadalmi bejelentések körében, amit a belföldi bejelentési aktivitás csökkenése okoz; a külföldi bejelentések száma korábban is minimális volt ezen a területen. A játékok között tovább csökkent a mozgást igénylő játékok aránya, de kevesebb volt a logikai játék és a puzzle is. Főleg a táblás játékok és a szerencsejátékok domináltak.

A *textil- és textilruházati ipar* területére eső találmányok száma szerény mértékben ugyan, de tovább emelkedett. A növekedést a külföldi bejelentések bővülése eredményezte, a hazai bejelentők részaránya csupán egyötöd.

A *papíripari* bejelentések száma szignifikánsan nőtt. A biztonsági – pl. bankjegyek nyomására alkalmas – papírokra vonatkozó találmányok aránya az előző évinek felelt meg.

A *csomagolóipari* tárgyú bejelentések száma mintegy másfélszerese volt az egy évvel korábbinak. A bejelentők továbbra is törekedtek a környezetbarát – újra felhasználható, illetve könnyen ártalmatlanítható – anyagok alkalmazására.

A *személy- és vagonbiztonságot* szolgáló találmányok körében a korábbit is meghaladó mértékű, mintegy 40%-os volt a növekedés. A bejelentők háromnegyed része külföldi volt. Feltűnő a magyar vállalati bejelentések teljes hiánya.

Több bejelentés vonatkozott nyílászárók gyári vagy utólagos megerősítésére a betörésbiztonság fokozása céljából. Az új fejlesztésű zárszerkezetek illetéktelen kinyitása – legalábbis a bejelentők szerint – kilátástalan.

A **gépipar** területén 2000-ben mintegy 5%-kal kevesebb bejelentés érkezett, mint egy évvel korábban.

A *kohászati* tárgyú bejelentések területén évek óta folyamatos csökkenés tapasztalható. Jellemző, hogy nem a „klasszikus” technológiákkal – acélgyártás, hideg-, illetve melegalakítás – kapcsolatosak a bejelentések, hanem a kis mennyiségben előállított, *különleges célú és összetételű, precíziós ötvözetekre, segédanyagokra*, a fizikai munkát megkönnyítő vagy kiváltó segédberendezésekre, anyag- és energiatakarékosságot célzó technológiákra kívánnak oltalmat szerezni mind a hazai, mind a külföldi bejelentők. A hagyományos technológiák közül a *folyamatos öntés és a hőkezelési eljárások* fejlesztése, tökéletesítése fordult elő leggyakrabban. Mind szélesebb körben foglalkoznak a bejelentők a *plazmatechnológia* alkalmazásával az olvasztás, hegesztés, felületkezelés területén. Szintén felfutó területnek számít a *könnyűfém formaöntés*, főként gépkocsi-alkatrészek céljára.

Ugyancsak csökkenés mutatkozott a *vegyipari gépek* területén, egyedül az „elválasztás–elegítés” témakörben volt tapasztalható növekedés.

A *vasúti pálya és jármű* szakterületén belül a bejelentések mintegy 96%-a külföldi eredetű volt.

A szakterületen belül 35%-ot tett ki a vasúti pályával összefüggő bejelentések, közülük kiemelkedtek a pálya mérésére szolgáló, illetve a vasúti váltók működtetésére, üzemeltetésére, karbantartására vonatkozó találmányok. További 60%-ot képviseltek a vasúti járművek kocsiszekrényével, hajtásrendszerével, valamint hangsúlyosan a fékberendezéseivel foglalkozó találmányok. Bár árnyaiban kicsi, mégis megfigyelhető fejlődési irány a könnyűszerkezetes felépítményű vasúti járművek, különösen a városi és elővárosi forgalom igényeihez igazodó új megoldások oltalma iránti kérések növekedése.

A *hidraulikus és pneumatikus elemek, rendszerek* területén a külföldi bejelentések száma a tavalyihoz képest csökkent, míg a hazai bejelentések száma nőtt.

A *gépelemekkel* kapcsolatos hazai bejelentések száma nem változott.

A *finommechanika* és *optika* területén a külföldi bejelentések száma jelentősen csökkent, míg a belföldi bejelentések tekintetében nincs változás.

A *járműipar* továbbra is a bejelentők kedvelt területe. Az ezen a területen érkező bejelentések több, mint fele belföldről származott.

Az *anyagmozgató gépek* területén, szállítószalagok, konvektorok, felvonók, rakodók témakörben a korábbi évekhez hasonlóan csekély volt a bejelentői aktivitás.

Nőtt a *belsőégésű motorokkal* foglalkozó bejelentések száma. Érdekes módon a bejelentések túlnyomóan új motorkonstrukciókra vonatkoznak, a belsőégésű motorok alrendszerait (pl. befecskendezés, gyújtás) már sokkal kevesebben kívánták megújítani.

Továbbra is népszerű terület a *hőtermelés* (tűzelőberendezések, kazánok, hőcserélők), de itt hazai bejelentést nemigen lehetett találni. A hazai bejelentők érdektelensége a korábbi évek tapasztalatai után meglepő volt.

A hazai bejelentők idén az alternatív energiaforrásokat hasznosító berendezések területét sajátították ki maguknak. Itt külföldről származó bejelentés alig jelentkezett.

A *hűtés, fagyasztás, hőszivattyúk, szárítás, kemencék és kohók* témakörében nem volt értékelhető bejelentői aktivitás.

A **villamosság** és a **fizika** területén 2000-ben az előző évinél mintegy 38%-kal több új bejelentés érkezett. A növekedés csaknem kizárólag nemzeti szakaszba jutott PCT-bejelentésekből adódott.

Tovább emelkedett a *híradástechnika* területén a *vezeték nélküli távközlésre* vonatkozó bejelentések száma, a rendszerfejlesztések mellett előtérbe kerültek a mobiltelefonok alkalmazásai, például Internet hozzáférésre, pénzügyi tranzakciók elektronikus lebonyolítására (*Ericsson, Motorola, Nokia*). A *telekommunikációs* találmányok nagy része számítógépes eljárásokra, berendezésekre vonatkozott. A további *számítógépes* bejelentések a számítógépi rendszerek vagy egyes elemeik, például az *adathordozók* továbbfejlesztése mellett *növekvő számban az Internethez kapcsolódtak*. E téren a hazai bejelentések szaporodása volt megfigyelhető.

Továbbra is élénk volt a bejelentési aktivitás a *lámpák, fényforrások* területén, itt 5-6 nagy bejelentő (*köztük a GE Tungstram*) folyamatosan szabadalmaztatja fejlesztési eredményeit.

A villamos gépek és készülékek területén az előző évekhez hasonlóan folyamatosan érkeztek bejelentések hazai bejelentőktől is.

Az előző évhez hasonló számban érkeztek bejelentések a szórakoztató elektronika területére vonatkozóan, főként külföldi bejelentőktől (*Sony, Philips*).

Továbbra is alacsony szintű volt a mérés technikára, automatizálásra vonatkozó találmányok száma.

A gyógyszeripar területén az elmúlt évben is megtalálhatóak voltak a több hatástani területen, új módon ható termékekre vonatkozó szabadalmi bejelentések (pl. béltúlérzékenységi tünetegyüttes – 5-HT-3, illetve 5-HT-4 antagonistá hatású vegyületek; a kedvezőbb rezisztenciátüneteket előidéző oxazolidin-antibiotikumok; *daganatok és leukémia ellen* jobban tolerálható, kevesebb mellékhatással rendelkező vegyületek, illetve *jobb felszívódást biztosító* gyógyszerkészítmények).

Az új kutatási területek és módszerek közül a legjelentősebb a kombinatorikus kémia és a nagyteljesítményű szkrinelés. Az először csak a peptidkémiaiában, majd most már más területeken is művelt kombinatorikus kémia elsődleges eredményei az ún. „vegyület-könyvtárak”, amelyek szabadalmazhatósága nemzetközi viszonylatban is vitatott. (Magyarországra ilyen bejelentés eddig csak szórványosan érkezett.) Ezzel szemben lényegesen több az olyan bejelentés, amelyben a kombinatorikus kémia eredményezte vegyületkönyvtárakat a nagy teljesítményű szkrinelés módszerével több tíz receptorhoz való kötődés szempontjából szűrték, és a nagyszámú, különböző szerkezetű vegyület oltalmát igénylik. Ezeket a bejelentéseket általában a vegyületek gyógyszerre fejlesztésének nagyon korai fázisában nyújtják be. Az e módszer alkalmazásába fektetett hatalmas tőke nagyon gyors és látványos fejlődéssel bíztat a receptorok, az azokat meghatározó gének, továbbá azok és az egyes betegségek kapcsolatának, illetve az azokra specifikusan ható és ezáltal kevesebb mellékhatással rendelkező gyógyszerkészítmények területén.

Az indikációs találmányok területén jelentős mértékben megnőtt a bejelentések száma, nem ritka, hogy egy-egy vegyület alkalmazását négy, öt vagy még több betegség gyógyítására szolgáló gyógyszerkészítmény előállítására igénylik.

Az originális termék oltalmi idejének meghosszabbítását eredményezik az újabb kristálmódosulatra mint termékre, majd ennek különböző alkalmazásaira vonatkozó bejelentések.

Részben az oltalmi idő meghosszabbítása céljából, részben pedig a készítmények hatékonyságának növelése és a nem kívánt mellékhatások csökkentése érdekében jelentősen emelkedett a különböző gyógyszer technológiai tárgyú bejelentések száma. Ide tartoznak, pl. a különlegesen kisserelt gyógyszerkészítmények (spray, bevonat, nyújtott hatás, tapasz, nanorészecskék, magot tartalmazó készítmények stb.).

Összességében megállt a magyar bejelentések számának csökkenése, sőt enyhén emelkedő tendencia volt megfigyelhető.

A biotechnológia területén a Human Genom (HUGO) Projectből származó genetikai információ értelmezése és a kapott adatoknak egyes betegségek génterápiás gyógyítására való felhasználása állt a kapcsolódó szabadalmi bejelentések fókuszpontjában.

Továbbra is jelentős bejelentői aktivitás mutatkozott az emlős sejtekbe irányuló géntranszferhez szükséges génhordozók (vektorok) kialakítása terén. A kutatók sokat várnak a mesterséges kromoszómák alkalmazásától, ennek ellenére a génterápiával foglalkozó bejelentések között főleg a már hagyományosnak számító, vírus eredetű vektorok újabb és újabb változatai jelennek meg. A tumorbiológia és az immunbiológia területén újdonság a hősokkfehérjék, peptidkötő fehérjék alkalmazása rákkal és fertőző betegségekkel kapcsolatos immunreakció kiváltására.

Az egyes hatóanyagok specifikus célbajuttatása érdekében az adott sejtek membránrendszerének, illetve receptorhelyeinek alapos feltárására, működésmechanizmusuk tökéletesebb megismerésére törekszenek a szakemberek.

A *rekombináns vakcinára* vonatkozó bejelentések továbbra is jelentős számban jelentek meg mind a humán, mind az állatgyógyászat területén. Szembetűnően megnőtt az *elhízásproteinnel* (OB), a *csontképződéssel*, valamint a *csontbetegségekkel* kapcsolatos bejelentések száma. A rekombináns technológiával előállított egyik legsikeresebb termék, a *hormonális hatású eritropoietin* újabb származékaira is érkezett szabadalmi bejelentés.

A **vegyipari** találmányokra vonatkozó bejelentések területén a *műanyagipari* bejelentések száma tovább növekedett, ezen találmányok részét képezik az előállítási eljárások, az alkalmazott katalizátorok, illetve a műanyag kompozíciók. Kiemelendő a műanyagok fizikai tulajdonságainak javítását szolgáló bejelentések nagy száma.

Némileg csökkent az előző időszakhoz viszonyítva az *energiahordozókkal* kapcsolatos bejelentések száma.

A *gumiipari* bejelentések száma elmaradt a műanyagipar területén érkezettől, jellemzőek voltak a kaucsukkal és az abronskészítéssel kapcsolatos bejelentések.

A *szervetlen kémia* területéhez tartozó bejelentések legfőbb témái – az előző évhez hasonlóan – a *füstgázok tisztítása*, a folyadékból történő kéntartalommérés, valamint a *kéntelenítésre* szolgáló katalizátorok voltak.

A *növényvédő szer* tárgyú bejelentések száma jelentős mértékben, mintegy 26%-kal csökkent az elmúlt évihez képest. Ezen a területen a legtöbb bejelentés ismert hatóanyagok új eljárással történő előállítására vonatkozott, adott esetben új intermedieren keresztül. Az *új hatóanyagokra* vonatkozó bejelentések aránya változatlanul igen magas volt, az ismert hatóanyagok szinergikus hatású kombinációira vonatkozó bejelentések aránya viszont erősen lecsökkent.

A *kozmetikai és tisztítószer ipari* tárgyú bejelentéseknek majdnem kétharmada *tisztítószerekre* és azokban alkalmazható *felületaktív anyagokra* vonatkozott. Ezekben a bejelentésekben elsősorban javított tulajdonságú (környezetkímélő, színtartó) készítményekre igényeltek oltalmat. A kozmetikai készítményeket tartalmazó bejelentések főleg hajfestékekre vonatkoztak.

A mezőgazdaság és az élelmiszeripar tárgykörében új elemként volt megfigyelhető, hogy az élelmiszerekre vonatkozó találmányok célkitűzéseiként gyógyászati terület került megnevezésre, mint például „Élelmiszerkészítmény felfekvéses fekélyek kezelésére” vagy „Új típusú főzőzsír a szklerózis megelőzésére”.

Az elmúlt évben a *húsipari* bejelentések döntő többsége zsiradékok növényi olajokkal, főként telítetlen olajokkal történő kiváltására vonatkozott.

A *mélyhűtött termékek* között emelkedett a fagyalt- és jégkrémkészítményeket tartalmazó bejelentések száma.

Az *élelmiszeripari berendezések* körében a kisadagos, frissen készült forró italok (kávé, tea), valamint a szénsavas italok készítésére és adagolására szolgáló berendezések száma növekedett.

A *növénytermesztési* eljárások közül a szőlőművelés területén és a talaj tápanyag-utánpótlására jelentettek be sok találmányt.

A *mezőgazdasági berendezések* témakörén belül jelentős volt a földmunkagépekre és az aratógépek tökéletesítésére vonatkozó bejelentések száma.

Az *állattenyésztés* területére eső bejelentések döntő többségét az állattartásra és a takarmányozásra vonatkozó bejelentések képezték, de megtalálhatóak voltak a kártevő űző eljárások vagy készületek (pl. vakondriasztás) is.

A *csomagolás* terén az igény szerinti mennyiség kiadagolását lehetővé tevő, valamint a légmentes zárást megvalósító csomagolások száma nőtt. Gyakori volt a felnyitásképző, valamint a gyermekbiztos záróeszköz kialakítására vonatkozó találmány.

A növényfajták tárgykörében tett bejelentések 71%-a külföldről származott. Megnőtt a korábbi évekhez képest a *gyümölcsfajta*-bejelentések száma. A hazai bejelentők közül említésre méltó a

Szegedi Gabonatermesztési Kutató Kht. (búza- és kukoricafajta) és az MTA Martonvásári Kutató Intézete (búzafajták). Újabb külföldi cégek jelentek meg a nemesítői piacon, így a STORCK DALE (US) (kukoricafajta) és az ADVANTA SEED (NL) (kukoricafajta). Felfutott a francia Limagrain Genetics bejelentési aktivitása a kukorica- és napraforgófajták területén. A gyümölcsfajta-bejelentések terén a német GEVO cég almafajtákat jelentett be. Új színfoltként *hazai magánbejelentők* fűszerpaprika- és borsófajtából tettek bejelentést.

c) A szabadalomengedélyezési tevékenység eredményei

Az évtized végén a szabadalmi hatósági tevékenységet egyrészt az 1996 óta állandóan növekvő munkateher okozta kihívásnak való megfelelés, másrészt az Európai Szabadalmi Egyezményhez való csatlakozás immár ismert időpontjához való alkalmazkodás kényszere határozta meg. Az elbírálni való kapacitás és a munkateher összefüggéseinek közel 10 évre előretekintő prognosztizálása alapján hozott döntések következtében 2000-ben a szabadalmi hatósági terület személyi állományát tekintve „minden idők” legnagyobb változásai zajlottak le. *A változások az elbírálni való állomány mintegy 25%-át érintették.* A jövőbeni feladatok szempontjából lényeges, hogy a lezajlott változások eredményeképpen *2001-től már megnövekedett, stabil elbírálni való állomány* áll rendelkezésre, amelynek munkával való ellátottsága, illetve nagy hagyományú követelményrendszere hosszú távon tervezhető és biztosított.

Az először 1999-ben alkalmazott, „vállalkozási alapú”, meghatározott *számú többletdöntés meghozatala* esetén elnyerhető, *10%-os illetménynövelés* intézményének, valamint a *személyre szabott ösztönzési rendszernek* köszönhetően, az új munkatársak betanításával együtt járó többletterhelés ellenére a *nyugállományba vonult munkatársak* elbírálni való teljesítmény-kiesése szinte teljesen kompenzálható volt.

Az *elbírált szabadalmi bejelentések* száma 3655 volt, ami a nettó elbírálni való kapacitás mintegy *26%-os túlteljesítésével* volt elérhető. Az összes eljárás *45%-a zárult le szabadalom engedélyezésével* – ez mind arányaiban, mind mennyiségileg *szérsény csökkenés* az előző évek növekedéséhez képest.

Szabadalomengedélyezési adatok 1996-2000 között

	1996	1997	1998	1999	2000
Megadott szabadalmak	1074	1417	1371	1995	1627
Elutasított bejelentések	708	753	713	526	340
Megszűnt bejelentések	1818	1310	1360	1398	1688
Befejezett bejelentések	3600	3480	3444	3919	3655
Folyamatban lévő bejelentések	13981	13105	12754	13304	14773
Érvényben lévő szabadalmak	11148	10996	11013	11418	11084

A szabadalmi lajstromban az elmúlt év végén *érvényben lévő szabadalmak száma 11 084 volt*, ez az 1961 megszűnő és 1627 frissen megszületett oltalom egyensúlyaként, a korábbi érvényes állomány *2,5%-os csökkenését jelenti.* Az érvényes oltalomtömeg 22%-a hazai, 19-19%-a pedig egyesült államokbeli, illetve németországi tulajdonban van, összhangban a magyarországi működőtöke-behozatal rangsorának élmezőnyével.

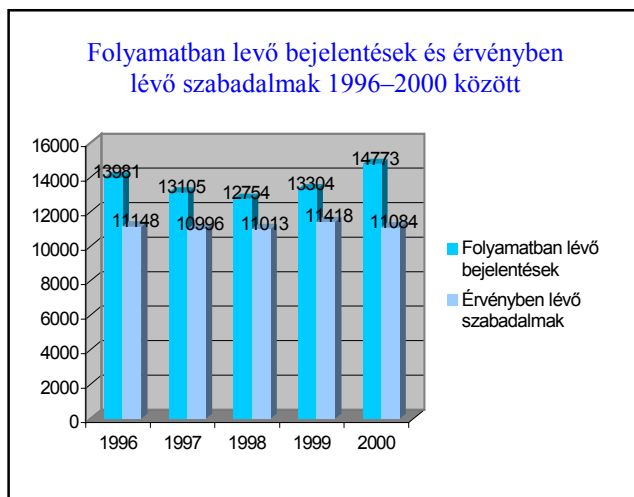
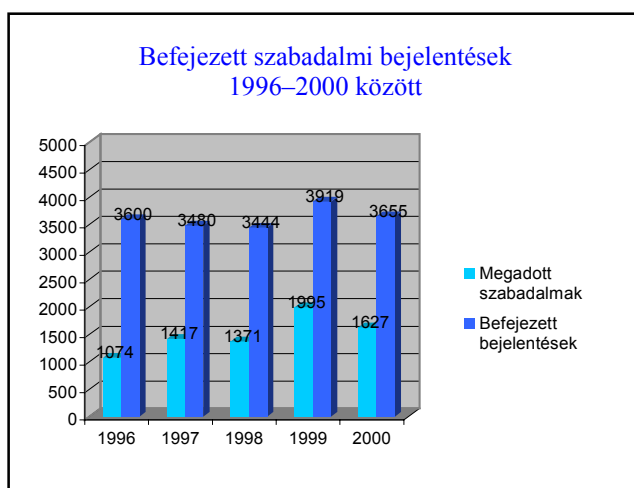
A szabadalmi hatósági engedélyezési tevékenység „workflow” szemléletű mérlegéhez tartozik az *új ügyek számában tapasztalható 11%-os növekedés* és a *befejezésekben tapasztalt 7%-os csökkenés* (új ügyintézők betanulása miatti átmeneti „ollónylás”-jelenségének kézben tartott menedzselése. A jelenlegi átlagos átfutási idő (48 hónap), illetve a 14773-ra növekedett folyamatban lévő ügyszám éves kapacitáshoz viszonyított nagyságrendje továbbra is az *Európai Szabadalmi Hivatal fajlagos mennyiségi és minőségi színvonalával azonos mérleget mutat.*

d) Egyéb szabadalmi hatósági tevékenység

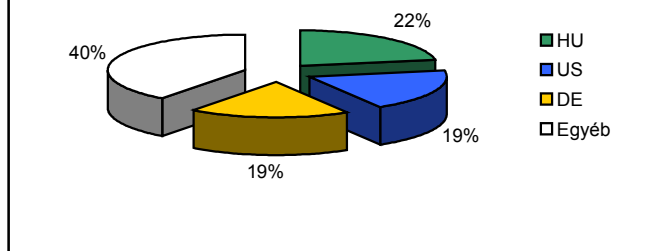
A korábbi, hosszabb távú célkitűzéseknek megfelelően alakult az újdonságkutatási munka. Egyre több szabadalmi elbíráló tevékenysége felel meg annak az optimálisnak ítélt állapotnak, amely szerint minden elbíráló a saját maga által végzett újdonságkutatás alapján hoz érdemi döntést a felelőségi körébe tartozó ügyben. A 2000-ben *elvégzett újdonságkutatások száma 4052 volt (20%-kal több, mint az előző évben)*, és ebből mindössze 591 kutatás készült megbízásos szerződéses jogviszony alapján. A *magyar elsőbbségű ügyekben* az újdonságkutatás elvégzésére a bejelentés napjától számított *10 hónapon belül* sor került.

Ebben az évben először fordult elő, hogy az engedélyezési eljárással szorosan össze nem függő feladatok elvégzése is szerepelt a szabadalmi elbírálókkal szemben támasztott követelmények között, például *oktatás, nemzetközi munka, kiállítási informátori tevékenység*. Az elbírálói feladatok ezen tudatos, a mindenkori igényektől függő átstrukturálása alkalmas lesz a majdani *európai csatlakozással együtt járó munkateher-változás* kezelésére is. Rugalmasan alkalmazkodni lehet általa a hazai ipar fejlődéséhez, miközben egy esetleges, időszakos munkateher-csökkenés esetén sem kell eltérni az egyes szakterületekre eső találmányok elbírálásánál attól a bevált munkamegosztástól, ami eddig is az elvégzett munka minőségének a záloga volt.

A hazai piaci viszonyokon túl, az engedélyezési eljárás során hozott döntések megalapozottsága is szerepet játszik a kontradiktórius ügyek számának alakulásában. Ez a szám évek óta igen alacsony, idén összesen 14 tanácsi ügy indult, amiből mindössze 7 kérelem vonatkozott egy-egy szabadalom megsemmisítésére. A kontradiktórius ügyekben eljáró tanácsok ebben az évben 16 döntést hoztak.

A 2000. december 31-én érvényben levő szabadalmak megoszlása a jelentősebb származási országok szerint

2. Használati mintaoltalmi hatósági tevékenység

A 2000. évben a bejelentők 370 használati mintaoltalmi bejelentést tettek, ami az előző évi 334 bejelentéshez képest 10,7%-os növekedést jelent. Összesen 397 használati mintaoltalmi bejelentés befejezésére került sor, amelyből 249 a megadás, 44 az elutasítás és 104 a megszűnés. A folyamatban levő ügyek száma 282, az érvényben levő használati mintaoltalmak száma 991 volt az év végén.

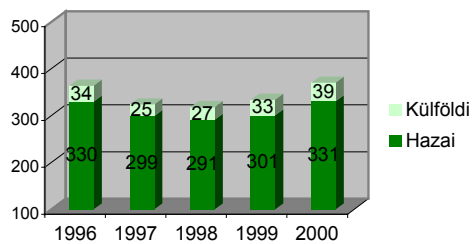
Használati mintaoltalmi bejelentési és engedélyezési adatok

1996–2000 között

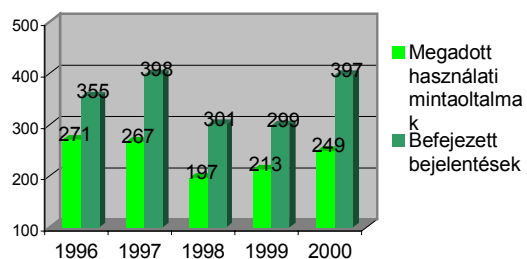
	1996	1997	1998	1999	2000
Használati mintaoltalmi bejelentések	364	324	318	334	370
Hazai eredetűek	330	299	291	301	331
Külföldi eredetűek	34	25	27	33	39
Megadott használati mintaoltalmak	271	267	197	213	249
Elutasított bejelentések	68	61	39	19	44
Megszűnt bejelentések	16	70	65	67	104
Befejezett bejelentések	355	398	301	299	397
Folyamatban lévő bejelentések	308	255	245	280	282
Érvényben lévő mintaoltalmak	734	801	843	982	991

Ennek a rövidebb oltalmi időt kínáló, de érdemi vizsgálatot csak érdeklődéskor igénylő, gyorsabb és olcsóbb eljárásfajtának tavaly sikerült az átfutási idejét átlagosan 8-9 hónaposra csökkenteni. Összesen 9 megsemmisítési és 4 nemleges megállapítási tanácsai ügy zajlott 2000-ben.

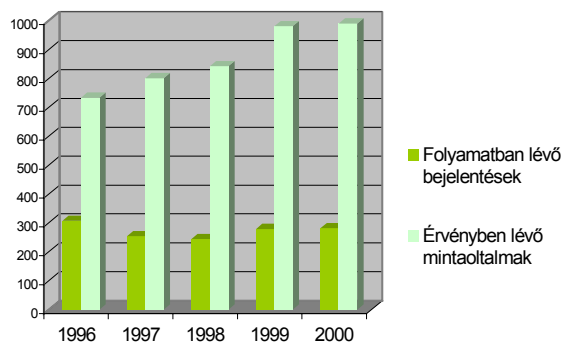
Használati mintaoltalmi bejelentések száma
1996–2000 között

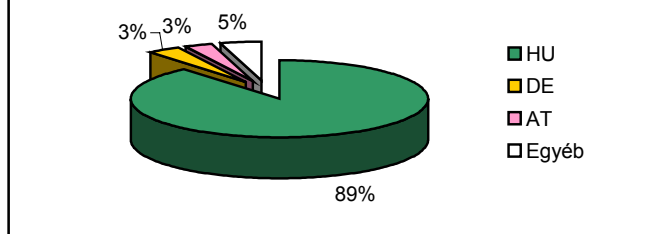
Befejezett használati mintaoltalmi bejelentések
1996–2000 között

Folyamatban lévő bejelentések és érvényben lévő használati mintaoltalmok 1996–2000 között

A 2000. december 31-én érvényben lévő használati mintaoltalmak megoszlása a jelentősebb származási országok szerint

3. Ipari mintaoltalmi hatósági tevékenység

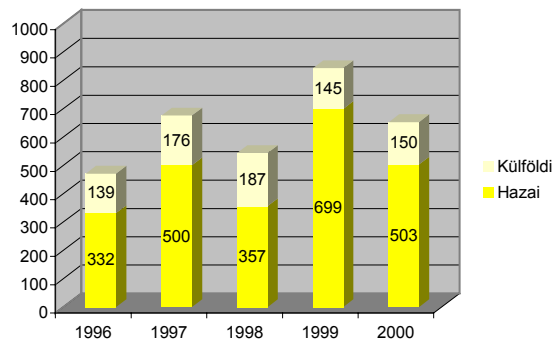
Az iparjogvédelmi oltalmi formák közül egyedül ennél az oltalmi formánál tapasztalható visszaesés – 653 bejelentésre – az azelőtti 844 bejelentéshez képest. Az elmúlt öt év számadatait tekintve viszont a 2000. évi bejelentési szám teljesen átlagosnak mondható, hiszen az 1999. évi érték volt kiugróan magas. 2000-ben 663 nemzeti ipari mintaoltalmi bejelentés engedélyezési eljárása fejeződött be, amelyből 472 lajstromozással, 91 elutasítással és 100 ügy megszűnéssel zárult. Az érvényben levő nemzeti ipari minták száma 2611. A nemzetközi ipari mintaoltalmi bejelentések száma évek óta megközelítőleg állandó és a vizsgálatuk az előírt hat hónapon belül minden esetben befejeződött: 1009 esetben lajstromozással, 5 ügy esetén pedig elutasítással.

Ipari mintaoltalmi bejelentések és engedélyezési adatok 1996–2000 között

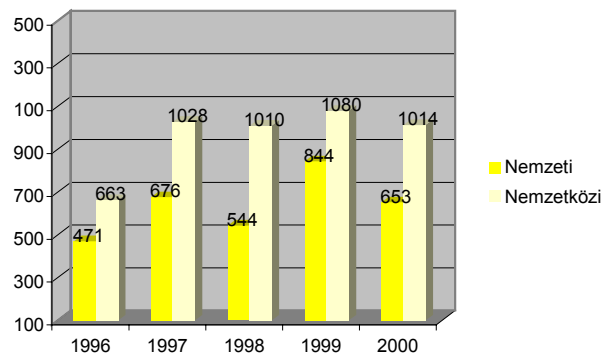
	1996	1997	1998	1999	2000
Nemzeti ipari mintaoltalmi bejelentések	471	676	544	844	653
Hazai bejelentések	332	500	357	699	503
Külföldi bejelentések	139	176	187	145	150
Nemzeti ipari mintaoltalmi lajstromozások	659	662	608	504	472
Elutasított bejelentések	99	180	95	86	91
Megszűnt bejelentések	2	33	139	117	100
Befejezett bejelentések	760	875	842	707	663
Folyamatban lévő bejelentések	920	721	408	519	601
Érvényben lévő ipari mintaoltalmak	2134	2538	2356	2662	2611

Nemzetközi ipari mintaoltalmi bejelentések	663	1028	1010	1080	1014
Nemzetközi ipari mintaoltalmi lajstromozások	1348	1028	1009	1079	1009

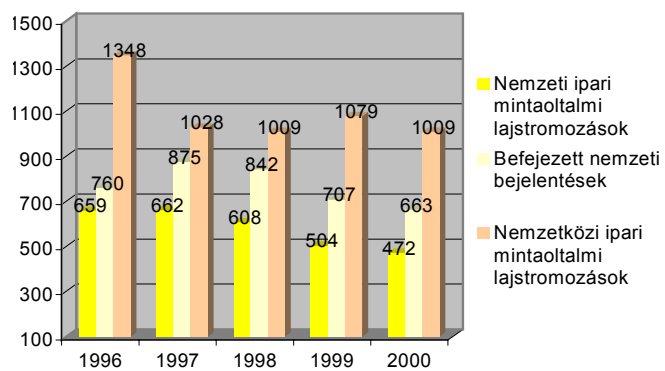
Nemzeti ipari mintaoltalmi bejelentések
1996–2000 között

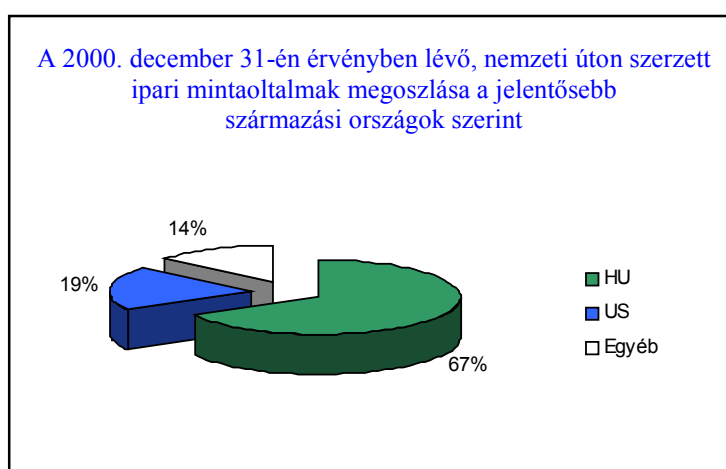
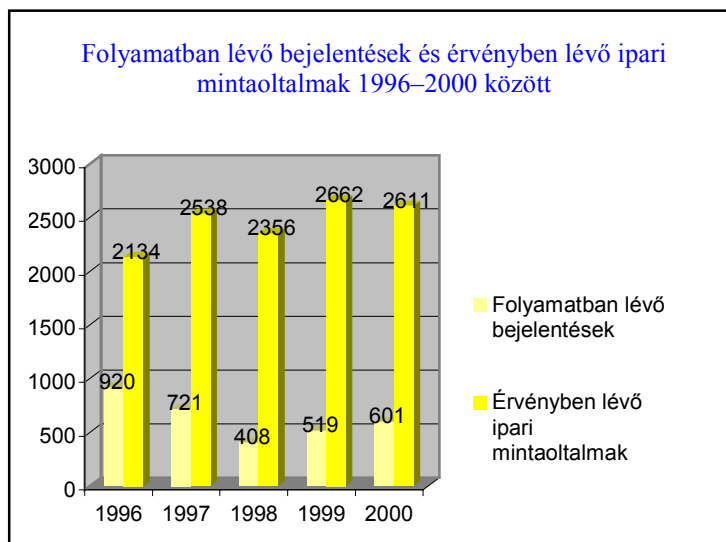
Ipari mintaoltalmi bejelentések
1996–2000 között

Befejezett ipari mintaoltalmi bejelentések és lajstromozások
1996–2000 között

4. Védjegyhatósági tevékenység, földrajzi árujelzők

a) Védjegybejelentési aktivitás és -lajstromozás

Tavaly, 2000-ben 6983 nemzeti védjegybejelentés érkezett, ami a Hivatal legutóbbi évtizedei rekordjának számít és 14,8%-os növekedést jelent az előző évhez képest. A védjegybejelentési aktivitás növekedése elsősorban a hazai bejelentőknek köszönhető, akik kétszer annyi – 4692 – bejelentést tettek, mint az ezen utat választó külföldiek, akiktől 2291 bejelentés érkezett.

Összesen 5496 védjegyügy fejeződött be, ebből 3856 lajstromozás történt (70%), 172 elutasítás történt, és 1458 esetben szűnt meg az eljárás visszavonás vagy visszavontnak tekintés következtében. A lajstromozott védjegyügyekkel összefüggő eljárások közül ismét növekedett a megújítások száma (1238). Öröndetes, hogy tovább emelkedett az érvényben lévő lajstromozott nemzeti védjegyek száma 12,8%-kal, a 2000. év végén ezek száma 38984 volt.

A nemzeti védjegy-lajstromozási ügyek átlagos átfutási idejét tavaly még sikerült a korábban kivívott egy éves szinten tartani. A múlt év végén folyamatban lévő ügyek száma 8115, ami egy év befejezési kapacitásának 148%-a. Csak újabb koncentrált informatikai és szervezési erőfeszítésekkel lehetséges az elért hatósági átfutási sebesség megőrzése, tekintettel az erőteljes létszámkorlátozó központi költségvetési előírásokra.

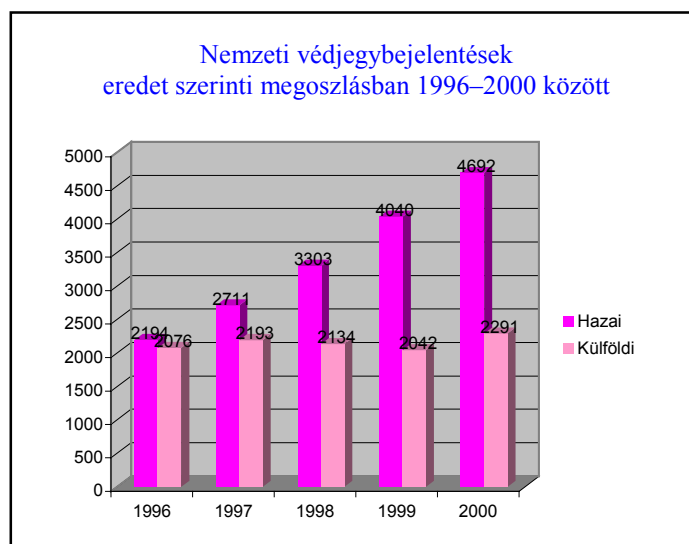
A nemzetközi védjegybejelentések száma is közel ezerrel emelkedett a tavalyi évhez képest – 9017 bejelentés a 8197-tel szemben; a 2000. év során minden Magyarországot érintő nemzetközi eljárásban megtörtént a védjegybejelentések érdemi vizsgálata. A nemzetközi úton fogadott, külföldi lajstromozási igények 81%-ában, 7291 esetben született lajstromozási határozat, 1136 esetben ideiglenes, 621 ügyben végleges elutasítási határozat. Az érvényben levő nemzetközi védjegyek száma az év végén 144 945, ami 3,9%-os növekedést jelent.

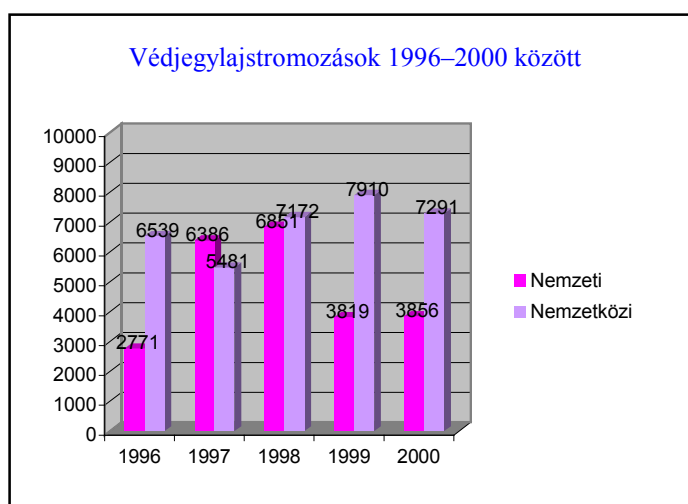
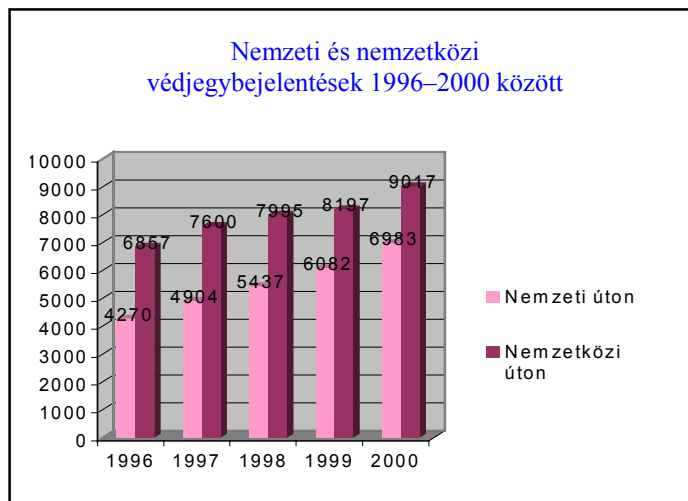
A magyar védjegyek Madridi Megállapodás szerinti, külföldre irányuló, nemzetközi bejelentéseinek száma az év során 156 volt. A Nemzetközi Irodához 267 ügy került továbbításra.

Nemzeti védjegybejelentési és -lajstromozási adatok

1996-2000 között

	1996	1997	1998	1999	2000
Nemzeti védjegybejelentések	4270	4904	5437	6082	6983
Hazai bejelentések	2194	2711	3303	4040	4692
Külföldi bejelentések	2076	2193	2134	2042	2291
Nemzeti védjegylajstromozások	2771	6386	6851	3819	3856
Nemzetközi védjegybejelentések	6857	7600	7995	8197	9017
Nemzetközi védjegylajstromozások	6539	5481	7172	7910	7291
Érvényben lévő nemzetközi védjegyek	123454	129219	133802	139488	144945

b) Földrajzi árujelzők

Tavaly 10 földrajzi árujelzőre vonatkozó bejelentést nyújtottak be: 7 szeszes italokra, 3 pedig élelmiszerekre vonatkozott. A Magyar Eredetvédelmi Tanács öt földrajzi árujelző termékleírását hagyta jóvá. A Hivatal 2000-ben négy földrajzi árujelzőt lajstromozott. Az összes lajstromozott földrajzi árujelző száma: 32.

c) Egyéb védjegyhatósági tevékenység

Az év során 135 új nemzeti védjegy tanácsi ügy érkezett, 141 ügy fejeződött be és jelenleg 83 tanácsi ügy van folyamatban. A lezártaakra jellemző, hogy elsősorban törlési eljárásokra vonatkoznak, a használat hiánya miatti megszűnés megállapítására irányuló eljárások sokkal kisebb hányadot tesznek ki.

A Madridi Megállapodás szerint lajstromozott nemzetközi védjegyek ügyében indult tanácsi ügyek közül 73 fejeződött be, 60 új kérelem érkezett és 69 tanácsi ügy van folyamatban. A tanácsi

ügyek jelentős hányada a használat hiánya miatti megszűnés megállapítására vonatkozik, a törlési kérelmek száma alacsony.

A védjegy-osztályozási feladatok jobb ellátása és ezzel összefüggésben a védjegyek kutathatóságának javítása érdekében bevezetésre került mind a lajstromok tartalmára, mind pedig a folyamatban levő bejelentésekre kiterjedően a *Bécsi Osztályozás* alkalmazása.

A szellemi tulajdonjogok oltalmával összefüggő *vámintézkedések területén 50 esetben* keresték meg a Hivatalt, a rendőrségi és bírósági megkeresések száma 39 volt az elmúlt évben; ezek együttesen közel 1000 védjeggyel kapcsolatos visszaélési gyanút testesítettek meg.

5. Hatósági nyilvántartások és ügyvitel

A Hivatal elektronikus hatósági nyilvántartási és ügyviteli rendszerének állandó fejlesztése folytán többek között a szabadalmi, a nemzeti védjegy, a használati minta és az ipari minta ügyviteli és nyilvántartási feladatokat *teljeskörűen lefedi az egységes nyilvántartási rendszer* (ENYV).

Az igényeknek megfelelően rugalmasan fejlesztett ENYV-modulok biztosítják a rendszeres időközönként igényelt *statisztikai adatszolgáltatást*, továbbá a hatósági és iparjogvédelmi tájékoztatáshoz szükséges adatsoportokat a *Szabadalmi Közlöny és Védjegyértesítő*, az *Internet* és a *Hunpatéka* számára.

Az ENYV alapján történik az *iparjogvédelmi szolgáltatási díjak* címén kapott bevételek minden oltalmi formára vonatkozó kezelése, könyvelése, díjfajtánként és egyéb kategóriák szerinti statisztikák készítése, valamint az *ügyintézői levelek generálása*.

Legutóbb a 32/1999. (VI. 16.) GM rendelet módosította a Magyar Szabadalmi Hivatal előtti iparjogvédelmi eljárások igazgatási szolgáltatási díjáról szóló 77/1995. (XII. 29.) IKM rendeletet.

A szellemi tulajdonvédelem hazai és nemzetközi igénybevételi trendjeinek bázisán a hatósági díjrendszernek egyensúlyt kell teremtenie az innovációs iparjogvédelmi piac várakozásai, teherbíró képessége és a hivatali teljes feladatkör önköltségi követelményei között.

Az elmúlt esztendő jól tükrözte a *Hivatal átfogó díjpolitikáját*, 1999 közepe óta érvényes a legutolsó tarifarendszer, amely szerint a *szabadalmi bejelentési és kutatási díjak nagysága változatlan* (1997 óta 20 ezer Ft, független feltalálónak 5 ezer Ft), az eljárási díjak általában sem emelkedtek, az *egyéni feltalálók és szerzők jelentős kedvezményekben részesülnek az eljárási díjak megfizetése tekintetében*, valamint, ha a szabadalmi, illetve a használati mintaoltalmi *jogosult* kizárólag maga a feltaláló, a fenntartási díjaknak az *első tíz évben a negyedét*, szabadalmi fenntartási díj esetében a *rákövetkező tíz évben csupán a felét* köteles megfizetni.

Az ENYV új funkciójaként jelentkezett az újdonságkutatás adatbevitelére és a kutatási jelentés ki nyomtatására szolgáló modul működtetése. A védjegyek Bécsi Osztályozásának a védjegykutató modulba való illesztése lezárulófélben van.

A *védjegylajstrom érdemi és elektronikus felülvizsgálata befejeződött*, ami lehetővé tette e fontos közhitelű adatbázis nyilvános, ingyenes szolgáltatását akár a Hivatal honlapján, ezzel fontos szakmapolitikai célkitűzéseket szolgálva (védjegybitorlások megelőzése, Internet domainnév-regisztráció támogatása stb.).

Az ügyviteli feladatok zökkenőmentes ellátása valamennyi oltalmi forma esetén érvényesült az év folyamán. A naprakész feldolgozás jelentősen elősegíti a kutatások és vizsgálati eljárások eredményességét. Elkészült az *ügyviteli munkát figyelő ellenőrző program*, amellyel az adatbeviteli és intézkedést eredményező munkateljesítmény köztisztviselőnként tetszőleges időszakokra összegezve megállapítható, továbbá az a szabadalmi határidőfigyelő-modul, melynek kiterjesztése ezévi feladat lesz.

II. JOGI SZABÁLYOZÁS ÉS NEMZETKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉS

1. Az iparjogvédelmi jogszabályok előkészítése, hatályosulásuk vizsgálata és elősegítése

A kodifikációs munka az előzőek szerint az elmúlt évben elsősorban a szervezetfejlesztésre, az intézményi kérdésekre összpontosult, továbbá egyes átfogó jogalkotási teendők megalapozását célozta.

A találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény (Szt.) módosítását – amelyet elsősorban az Európai Szabadalmi Egyezményhez (az EPC-hez) való csatlakozáshoz szükséges *illeszkedési szabályok megalkotása* és a *biotechnológiai találmányok oltalmáról szóló 98/44/EK irányelvhez való igazodás* igényel – a felülvizsgált kormányzati jogharmonizációs program [lásd. a 2140/2000. (VI. 23.) Korm. határozatot] 2002-re irányozza elő. Az Szt.-módosítás előkészítése a munkaterv szerint haladt: megalakult, kidolgozta feladattervét, létrehozta adatbázisát és elkészítette első elemzéseit az *Európai Szabadalmi Elemző Munkacsoport* (az ún. ESZEM). A biotechnológiai találmányok jogi védelmére vonatkozó EK-irányelvvel való összhang megteremtésére irányuló vizsgálat is kezdetét vette, elkészültek az első elemzések is.

Az ipari minták oltalmáról szóló új törvény 2001. évi megalkotása céljából a hivatal feldolgozta a *kérdőívére* az érdekképviselői és szakmai szervezetektől kapott válaszokat, valamint *jogösszehasonlító elemzéseket* végzett. Az új ipari mintaoltalmi törvény tervezetének egyes részei elkészültek azt követően, hogy az IM-mel megállapodás született a kodifikáció alapvető kérdéseiben és a munkamegosztásban. A tervezet közigazgatási egyeztetése 2001 februárjában kezdődik.

E témában a kodifikáció fő célja a *minták jogi védelméről szóló 98/71/EK irányelv végrehajtása* a magyar jogban, valamint az ipari minták nemzetközi lajstromozására vonatkozó *Hágai Megállapodás 1999. évi új, genfi szövegének* ratifikálásához szükséges feltételek megteremtése.

Az elmúlt év során a Hivatal elnökének felkérésére – az érintett tárcák és érdekképviselői szervezetek képviselőiből – *munkacsoport alakult a szolgálati és az alkalmazotti találmányokra vonatkozó szabályozás felülvizsgálatára*. Ezt elsősorban az indokolta, hogy a Gazdasági Minisztérium és az Oktatási Minisztérium kezdeményezte, figyelemmel azokra az észrevételekre és javaslatokra, amelyeket az egyik nemzetközi vállalat fogalmazott meg Magyarországra vonatkozó kutatási és fejlesztési terveinek kialakítása kapcsán. E konkrét észrevételek és javaslatok megvizsgálása mellett a szabályozás hatályosulásának átfogó értékelésére is alkalmat kínált a munkacsoport megalakítása. A munkacsoport megvizsgálta, hogy az Szt. irányadó rendelkezései mennyiben segítik elő vagy akadályozzák a kutatási-fejlesztési célú beruházásokat, illetve milyen mértékben és hogyan érvényesülnek a gyakorlatban. A vizsgálat során elemezte és értékelt a hazai tapasztalatokat, a külföldi jogi példákat és az európai szabályozási törekvéseket.

A munkacsoport tevékenységét *átfogó jelentés összeállításával* zárta le. E jelentés az Szt. irányadó szabályainak *szűk körű, részleges módosítására* kodifikációs javaslatot is tett, amelynek megvalósítására az ipari minták oltalmáról szóló új törvény záró rendelkezéseiben kerülhet sor. A módosítás feloldaná a szabályozásnak a feltaláló javára érvényesülő egyoldalú kogenciáját, *egyértelműbben fejeznék ki a szabályozás polgári jogi jellegét és a felek szerződési szabadságát*, valamint azt, hogy díjszerződés – akár egyösszegű is – köthető jövőben létrejövő találmányokra is.

A Hivatal részt vett a **reprográfiára szolgáló készülékek körét** meghatározó **kormányrendelet** (158/2000. (IX. 13.) Korm. rendelet) tervezetének kidolgozásában és a kormányzati jogharmonizációs program újabb felülvizsgálatában (lásd. a 2140/2000. (VI. 23.) Korm. határozatot).

Az ún. **törzskönyvi adatvédelem témájában** – amelynek nagy a jelentősége a Kereskedelmi Világszervezet ún. TRIPS-egyezményével való összhang, az Európai Unióval folyó csatlakozási tárgyalások és az Amerikai Egyesült Államokhoz fűződő kapcsolataink szempontjából éppúgy, mint a generikus termékekre specializálódott gyógyszergyártók és a hazai egészségügy számára – hozzájárultunk az emberi felhasználásra kerülő gyógyszerek törzskönyvezéséről és a forgalomba hozataluk engedélyezéséről szóló (várhatóan 2001 márciusában megjelenő) EÜM rendelet előkészítéséhez. Az MSZH-nak véleményezésre megküldött jogszabálytervezetek közül a szellemi tulajdon védelme szempontjából kiemelkedett a *tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény felülvizsgálatáról* készült kormány-előterjesztés, valamint az *elektronikus aláírásról* szóló törvény tervezete.

A hatósági joggyakorlat alakítása szempontjából is kiemelkedő jelentőségű volt, hogy a **Hivatal az elmúlt év során** – közvetett úton, minisztériumi felkérések alapján – **két iparjogvédelmi tárgyú alkotmánybírósági indítványt is véleményezett**. Az egyik (*a gyógyszertermékek szabadalmi oltalmának* bevezetésével összefüggésben) az egyes iparjogvédelmi és szerzői jogi jogszabályok módosításáról szóló 1994. évi VII. törvény 20. §-a (1) bekezdése alkotmányellenességének megállapítására és e rendelkezés meghatározott szövegrészének megsemmisítésére irányult. A másik a *védjegyek és a földrajzi árujelzők oltalmáról* szóló 1997. évi XI. törvény (Vt.) 117. §-a alkotmányellenességének megállapítását, illetve – a Vt. e rendelkezése kapcsán – mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megszüntetését célozta, elsősorban a régi törvény szerint lajstromozott védjegyeknek a Vt. szerint való törlésével kapcsolatban. A Hivatal mindkét indítványra az *érintett szabályok alkotmányosságát alátámasztó* – részletesen kifejtett – *szakmai észrevételeket* tett.

A Hivatal hatékonyan érvényesítette a szellemi tulajdonvédelmi szempontokat az **internetes domainnevek kiosztására** („delegálására”) és **nyilvántartására** („regisztrálására”) vonatkozó hazai szabályozás 2000. március 1-jével bekövetkezett megváltozása („liberalizálása”) alkalmával. E szabályokat az egyesületként működő Internet Szolgáltatók Tanácsa (ISZT) állapítja meg, amellyel a Hivatal jó együttműködést alakított ki. A szabályok megváltozása alkalmával a Hivatal többféle módon és fórumon hívta fel a figyelmet a szellemi tulajdonjogok tiszteletben tartásának változatlan jogszabályi követelményére és *nemzeti védjegyadatbázisának az interneten való hozzáférhetővé tételével* informatikai támogatást is nyújt a domainnevek és a védjegyek közötti ütközések megelőzéséhez. Ezeknek az intézkedéseknek a hatására az ISZT és annak vitarendező testületei nemzetközi viszonylatban is figyelemre méltóan „*védjegybarát*”, a szellemi tulajdonjogok védelmét előtérbe helyező *joggyakorlatot alakítottak ki*.

2. Jogalkalmazás és szakmai testületek működtetése

Figyelmet érdemel, hogy valamennyi oltalmi forma esetében csökkent a hivatali határozatok bírósági felülvizsgálatát célzó megváltoztatási kérelmek száma, mint ahogy a tanácsban intézett szabadalmi és mintaoltalmi ügyekből is kevesebb indult tavaly, mint 1999-ben. E változások a hivatali hatósági munka javuló megalapozottságára és ügyfeleink nagyobb fokú megelégedettségére látszanak utalni.

Az év folyamán a *Hivatal 613 (587) szabadalmi vagy mintaügyben hozott határozatot jogutódlás, képviselteváltozás vagy más változás tudomásulvételéről; a nemzeti védjegyhatósági területen összesen 2083 hasonló átvezetésre* került sor. (zárójelben az 1999/1998. évi adatok).

Az *iparjogvédelmi bírósági ügyek kezelése* során összesen 71 (122/107) műszaki alkotásra vonatkozó kérelem alapján hozott, az eljárást befejező hivatali határozattal kapcsolatos megváltoztatási kérelem érkezett, ebből 54 (98/95) szabadalmi, 10 (9/5) használati mintaoltalmi, és 7 (15/7) ipari mintaoltalmi ügyben.

A Fővárosi Bíróságra felterjesztett (azaz saját hatáskörben nem orvosolt) megváltoztatási kérelmek száma 49 (87/69), ebből szabadalmi 35 (72/63), használati minta 6 (6/3) és ipari minta vonatkozású 8 (9/13).

A saját hatáskörben elintézett megváltoztatási kérelmek száma 22 (35/38).

A felsorolt ügytípusokban a Fővárosi Bíróságtól jogerős végzéssel visszaérkezett ügyek száma 72 (55/23), ebből

a) megváltoztatási kérelem elutasítása	22 (14/10)
b) a Hivatal határozatának megváltoztatása	27 (22/2)
c) új eljárásra, illetve az eljárás folytatására utasítás	11 (14/4)
d) az eljárás megszüntetése	7 (3/4)
e) a Hivatal határozatának hatályon kívül helyezése, áttétel a Hivatalhoz	5 (1/2)
f) újra érvénybe helyezés	0 (0/1)
g) szabadalom megsemmisítése	0 (1/0).

Védjegyügyekben 205 (266/285) volt a bírósághoz továbbított megváltoztatási kérelmek száma. A Fővárosi Bíróság jogerős visszaérkezett végzéseinek – 176 (161/91) – megoszlása a következő volt:

a) megváltoztatási kérelem elutasítása	98 (61/40)
b) a Hivatal határozatának megváltoztatása	35 (50/33)
c) a Hivatal határozatának hatályon kívül helyezése, új eljárásra utasítás	27 (28/6)
d) az eljárás megszüntetése	16 (5/2)
e) a kérelmező általi visszavonás	0 (17/10)

Az elmúlt év folyamán egy fő tett a Szabadalmi Ügyvivői Vizsgabizottság előtt sikeres szabadalmi ügyvivői vizsgát.

A Találmányi Szakértői Testülethez 2000-ben öt új ügy érkezett, a testület nyolc ügyben adott ki szakvéleményt, három ügyet szakvélemény kiadása nélkül – más intézkedéssel – zárt le, és összesen két ügy maradt folyamatban.

A GM és az OM elfogadta „A külföldi szabadalmaztatást támogató pályázati rendszer reformja” című tanulmány elkészítésére kötött támogatási szerződés teljesítéséről készített részjelentést. A részjelentés elfogadását követően a munka közvéleménykutatással (azaz a támogatást korábban elnyerők körében végzett kérdőíves felméréssel), a közvéleménykutatás eredményének értékelésével, jogösszehasonlító elemzéssel (a külföldi hivataloktól az MSZH kérdéseire kapott válaszok feldolgozásával) és a pályázati rendszernek az EU versenyszabályaival való összevetésével folytatódott.

Lépéseket tettünk az ügyfélszolgálat szerzői jogi szolgáltatásainak kialakítására, megalapozására.

3. Nemzetközi iparjogvédelmi tevékenység

A nemzetközi együttműködés intenzívebbé válását az elmúlt évben három diplomáciai értekezlet is jelezte. A Szabadalmi Jogi Szerződésnek a Szellemi Tulajdon Világszervezetében való megkötése mellett a 2000. év meghatározó volt az európai szabadalmi rendszer reformja és a magyar iparjogvédelem európai integrációja szempontjából is.

A Szellemi Tulajdon Világszervezetében (a WIPO-ban) folyó nemzetközi együttműködés eseményei közül 2000-ben két diplomáciai értekezlet és a WIPO irányító szerveinek 35. ülésorozata emelkedett ki.

A Szabadalmi Jogi Szerződés (PLT) megkötésére összehívott diplomáciai értekezlet eredményesen zárult: megkötötték a PLT-t, amelynek célja a nemzeti és a regionális szabadalmi bejelentésekre vo-

natkozó *alaki követelmények összehangolása*, a szabadalmak megszerzésére és fenntartására irányuló *eljárások nemzetközi szintű egyszerűsítése*. *Magyarország az aláírók között volt.*

Az audiovizuális előadóművészi teljesítmények védelme tárgyában tartott diplomáciai értekezleten viszont *nem jött létre új nemzetközi szerződés*. Miközben a legtöbb érdemi kérdésben hosszas tárgyalások után megegyezés született, a vagyoni jogok átruházására vonatkozó szerződések nemzetközi szabályaiban nem tudtak megállapodni az Amerikai Egyesült Államok és az Európai Közösség küldöttségei. E diplomáciai értekezlet folytatásáról 2001 szeptemberében döntenek a WIPO közgyűlésén.

Mindkét diplomáciai konferencia esetében az értekezleten való részvételhez és az aláíráshoz szükséges felhatalmazás megszerzésére irányuló *kormány-előterjesztést*, illetve az *értekezletről szóló jelentést elkészítettük* és a Kormányhoz benyújtottuk.

A WIPO irányító szerveinek **35. ülésorozatán Magyarország genfi** – egyebek között a WIPO-hoz rendelt – **nagykövetét, dr. Joó Rudolfot a Koordinációs Bizottság elnökévé választották**. Ezen az ülésorozaton – többek között – ajánlást fogadtak el a védjegy-licenciaszerződésekről, határoztak a PCT reformjára irányuló előkészítő munka megkezdéséről, valamint április 26-át a szellemi tulajdon világnapjává nyilvánították.

A WIPO szakmai *állandó bizottságai közül a szabadalmi és a szerzői jogi* a két diplomáciai értekezlet előkészítésére összpontosított; figyelmet érdemel viszont, hogy a szabadalmi jogi állandó bizottság 2000. őszi ülésén – a PLT létrehozását követően – újból megkezdte a szabadalmi anyagi jog nemzetközi harmonizálásának előkészítését. Mind a szabadalmi, mind pedig a védjegyjogi állandó bizottság napirendjén szerepeltek és megkülönböztetett figyelemben részesültek az Internet és az elektronikus kereskedelem iparjogvédelmi hatásai, kérdései.

A *WIPO főigazgatójának magyarországi hivatalos látogatására várhatóan 2001 első félévében kerül sor*; a meghívást az elmúlt évben többször is megerősítettük.

Bár a **Kereskedelmi Világszervezet (WTO)** Seattle-ben tartott csúcsértekezletének kudarca a *WTO TRIPS Tanácsában* is éreztette hatását, *a magyar delegáció e fórumon rendkívül aktívan lépett fel*. Különösen kedvező és biztató volt a fogadtatása annak a magyar javaslatnak, amely – kiegészítve, erősítve az EK kezdeményezését e tárgyban – a *borokra és szeszes italokra vonatkozó földrajzi árujelzők nemzetközi bejelentési és nyilvántartási rendszerének működtetésével járó viták* rendezésének lehetséges szabályait vázolta fel. Több alkalommal, különböző fórumokon is meg kellett védenünk azt a magyar jogértelmezést, hogy a speciális törzskönyvi adatvédelmi szabályok hiánya – az általános versenyjogi fellépés lehetőségére figyelemmel – nem ellentétes a TRIPS-egyezmény 39. cikkének (3) bekezdésében foglalt szabályokkal.

Az Európai Unióval folyó csatlakozási tárgyalásokon számos tárgyalási forduló és szakértői konzultáció alkalmával járultunk hozzá *iparjogvédelmi és szerzői jogi kérdésekben a magyar álláspont kialakításához, illetve képviseléséhez*. A tárgyalások eredményeképpen Magyarország számára is *kedvező egyezség* jött létre arról, hogy hazánkra *a közösségi védjegyek oltalma milyen feltételekkel terjed ki* a csatlakozás alkalmával. A gyógyszerek forgalomba hozatalának engedélyezéséhez szükséges kísérletek és vizsgálatok szabadalmi jogi minősítésének kérdése az EK számára kedvezőtlen WTO-paneldöntés miatt és irányadó közösségi jogi norma hiányában lekerült a napirendről. *Szerzői jogi kérdésekben* (az adatbázisok védelme, a védelmi idő felemeléséhez fűzött átmeneti szabályok tárgyában) *az Európai Unió végül elfogadta a magyar álláspontot*. Továbbra is *vitás azonban*, hogy a *gyógyszerek kiegészítő oltalmi tanúsítványát* (az ún. SPC-t) *milyen átmeneti szabályokkal* kellene a csatlakozás alkalmával bevezetni Magyarországon; az SPC-vel való összefüggés miatt

nem zárultak le a tárgyalások a törzskönyvi adatvédelem és az ún. párhuzamos import (az EU által kért) korlátozása témájában sem.

A közösségi védjegyrendszerbe való beilleszkedésünket segíti elő a Hivatal és a közösségi védjegyhatóság, az OHIM között 2000 tavaszán létrejött együttműködési megállapodás, amelynek alapján Budapesten szemináriumot rendeztünk a közösségi védjegyről és három hivatali szakember részesült intenzív képzésben az OHIM-nál. A megállapodás információcserét is előírányoz, továbbá lehetővé teszi a magyar szakemberek részvételét az OHIM szakmai fórumain, a tagállami képviselőkkel tartott találkozóin.

Az Európai Unió kérésére több ízben és különféle formában adtunk – különösen a jogérvényesítés kérdéseiben – tájékoztatást arról, hogy Magyarország miként teljesíti a szellemi tulajdon védelme területén az **Európai Megállapodásban vállalt kötelezettségeit, illetve a csatlakozás előfeltételeit. Az Európai Bizottság legutóbbi országjelentése igen kedvezően értékelte hazánk és azon belül a Hivatal felkészültségét ezen a területen.**

A magyar iparjogvédelem szempontjából meghatározó jelentőségűek voltak az elmúlt évnek az európai szabadalmi rendszer reformjával összefüggő folyamatai és eseményei, amelyek közül kiemelkedett a 2000 novemberében az EPC felülvizsgálatára összehívott müncheni diplomáciai értekezlet.

Az EPC átfogó módosításának előkészítése alapvetően az Európai Szabadalmi Szervezet Igazgató Tanácsában és Szabadalmi Jogi Bizottságában folyt, mindkét testület ülésin a Hivatal képviselői megfigyelőként vettek részt. A párizsi kormányközi értekezleten adott mandátum emellett az európai szabadalmi rendszer reformjának két kulcskérdésében – a fordítások (más szóval: a költségcsökkentés) és az európai szabadalmi bíráskodás témájában – külön munkacsoportokat is létrehozott. Komoly diplomáciai és szakmai eredményként könyvelhető el, hogy fellépésünknek köszönhetően az MSZH-t is bevonták e két munkacsoport tevékenységébe.

A müncheni diplomáciai értekezlet – amelyen szintén megfigyelőként vehettünk részt – eredményesen, az EPC átfogó módosításának elfogadásával zárult. Az EPC új, felülvizsgált változata a magyar érdekekre nem sérelmes, a diplomáciai értekezlet sikere pedig fontos feltétele volt az EPC-hez való csatlakozásunknak. Noha az értekezleten egy újabb felülvizsgálati forduló mielőbbi összehívásáról is döntöttek, **Magyarország immár – az új szöveg egyidejű megerősítése mellett – 2002. július 1-jétől csatlakozhat az EPC jelenlegi változatához.**

Az európai szabadalmi rendszer reformjára irányuló folyamat részeként Londonban, 2000 októberében kormányközi konferencián fogadták el az EPC 65. cikkéhez kapcsolódó – opcionális, azaz az EPC tagjaira automatikusan nem kötelező – jegyzőkönyvet, amely az európai szabadalmakkal kapcsolatos fordítási követelmények enyhítésével a költségek csökkentését célozza. E konferencián döntöttek az európai szabadalmi bíráskodással kapcsolatos munkálatok folytatásáról is. Az MSZH elnökét az értekezlet egészére meghívták.

Az Európai Bizottság 2000. augusztus elején közzétette a közösségi szabadalomról szóló EK-rendelet tervezetét, amelynek értékelése, elemzése az MSZH-ban, valamint kétoldalú hivatalközi kapcsolatainkban és hazai szakmai fórumokon már az elmúlt évben megkezdődött.

Az EPC-hez való csatlakozás előkészítése az MSZH munkaterve szerint haladt. Megalakult, kidolgozta feladattervét, létrehozta adatbázisát és elkészítette első elemzéseit az ESZEM.

A PHARE Regionális Iparjogvédelmi Programjában a hazai részvétel koordinálásáról és a hivatali feladatok teljesítéséről a PHARE-RIPP IV. munkaprogramja szerint gondoskodtunk.

Az EPC-hez való csatlakozás előkészítése állt a kétoldalú hivatalközi együttműködés és az ún. visegrádi országok együttműködésének középpontjában is.

Részt vettünk az EU-val a borok és a szeszes italok földrajzi árujelzőinek védelméről folytatott – új nemzetközi megállapodást előkészítő – tárgyalásokon, valamint a „Tokaji” eredetmegjelölés oltalma ügyében Szlovákia és hazánk között kialakult vita rendezésére irányuló magyar javaslat kidolgozásában, illetve az e tárgyban tartott szlovák–magyar konzultáción. Sajnálatos módon egyik vi-

szonylatban sem sikerült – önhibánkon kívül, az *előírt egyeztetés elmaradása* miatt – az iparjogvédelmi szempontokat *maradéktalanul érvényesíteni* a rövid távú kereskedelmi és egyéb megfontolásokkal szemben.

A Hivatal kétoldalú és regionális kapcsolatrendszere is elsősorban az *európai integrációs megfontolások szerint* alakult. Európai integrációs témák uralták a *francia és az osztrák hivatalnál elnöki szinten*, valamint a *dán és a svéd hivatalnál szakértői szinten tett látogatás napirendjét*. Kétoldalú tárgyalások céljából a Hivatal vendége volt 2000 folyamán az *osztrák, a svéd és a román hivatal elnöke*.

A 2000. év egyik jeles eredménye volt, amikor a két hivatal története során első alkalommal a *Hivatalba látogatott Q. Todd Dickinson, az USA szabadalmi és védjegyhivatalának elnöke*. Az elnöki szintű kétoldalú tárgyalások a hivatalközi kapcsolatok elmélyítése mellett arra is módot adtak, hogy az amerikai–magyar kapcsolatokban *vitássá vált iparjogvédelmi kérdéseket* (különösen az ún. törzskönyvi adatvédelem bevezetésének feltételeit) *tisztázzuk*. E megbeszélések is hozzájárultak annak eléréséhez, hogy az *USA kereskedelmi főmegbízottja ne sorolja hazánkat az eddiginél kedvezőtlenebb kategóriába* a szellemi tulajdon védelme szempontjából (az ún. „*Special 301*” alapján).

Az *OECD tagállamai* közé tartozó országok szabadalmi hivatalainak vezetőivel folytatott *valamennyi tárgyalás alkalmával támogatást kértünk* ahhoz, hogy hazánk a *WIPO-ban a fejlett országokat tömörítő ún. B)-csoport tagjává* válhasson.

Az érdekazonosság alapján és a hasonló fejlettségi szintre építve erősödtek és tartalmasabbá váltak az ún. *visegrádi országok iparjogvédelmi hatóságai* közötti kapcsolatok. A 2000. októberi, varsói – elnöki szintű – találkozón arról is megállapodás született, hogy *a csoport a nemzetközi és európai együttműködésben – igény szerint – koordinátor, illetve szóvivő útján vesz részt*. E feladatot *első ízben a Hivatal látja el, 2001 végéig*.

III. HATÓSÁGI PUBLIKÁCIÓS ÉS TÁJÉKOZTATÁSI TEVÉKENYSÉG – INFORMATIKAI TÁMOGATÁS

1. Hagyományos és elektronikus kiadói–szolgáltatói tevékenység

a) A Szabadalmi Közlöny és Védjegyértesítő és a szabadalmi leírások megjelenítése

A Magyar Szabadalmi Hivatal hivatalos lapjának, a **Szabadalmi Közlöny és Védjegyértesítőnek** 105. évfolyamában, 2000-ben, 12 számot jelentettünk meg, a lap melléklete, az Iparjogvédelmi Szemle 6 alkalommal látott napvilágot. A Közlöny 8. számától formai változtatást vezettünk be – megtörve a hosszú évtizedekre visszatekintő hagyományokat – az évente ismétlődő folyamatos oldalszámozás helyett, a jobb áttekinthetőség érdekében, *jogintézményenkénti oldalszámozást alkalmazunk.*

A Közlönynek 1998-tól az Interneten történő párhuzamos publikálása következtében a papíralapú változat előfizetőinek számában bekövetkezett csökkenés megállt; évente mintegy 250-260 előfizetőnk van, s a nemzetközi kötelezettségek és a belföldi promóció szükségletei miatt összesen **500 példányos a megjelenés.**

Ebben az évben a Közlöny terjedelme 2826 oldal volt, mind a hatósági rovatok, mind az irodalmi rész oldalszáma enyhén csökkent az 1999-es évhez viszonyítva.

A Szabadalmi Közlöny és Védjegyértesítő előző, 104. évfolyamának teljes anyaga, az „**Iparjogvédelmi Hatósági Kiadványok**” címen 2000 májusában második alkalommal, *dupla CD-formában is kiadásra került.* Tartalmát tekintve bővebb, mint egy évfolyamnyi közlönnyűjtemény, ugyanis a Közlöny teljes anyaga mellett tartalmazza az Iparjogvédelmi Szemle cikkeit, továbbá *valamennyi, az év folyamán megjelent szabadalmi leírást.* Hasonlóan az 1999-es CD-kiadványhoz, *mind az öt oltalmifforma-rovatban megjelent összes közleményben egyidejűleg lehet keresni a bejelentési ügyszám, a közzétételi szám vagy lajstromszám szerint, illetve a feltaláló, a bejelentő, a jogosult, azaz minden ún. névtípusú adat szerint.* A kiadványból megismerhetők az 1999. évi iparjogvédelmi hatósági tevékenységgel kapcsolatos *legfontosabb statisztikai adatok* is.

Az elektronikus kiadványt a szokásos böngészőkkel lehet használni, míg a szabadalmi leírásokat az Acrobat Reader program segítségével lehet megnézni, vagy kinyomtatni. A kiadvány összesen 3000 példányban készült el, amelyet a Közlöny előfizetői ingyenesen megkaptak. 2500 példány *a nagy belföldi és nemzetközi elismerést aratott* 1999. évi kétnyelvű, nyomtatott hivatali jelentés mellékletét képezte.

A **magyar szabadalmi leírások** mesterpéldányai és a hagyományos gyűjteményeink számára való kinyomtatási eredményei növekedést mutatnak minden téren: tavaly 1787 (1681) db megadott szabadalom publikálására került sor. Ezek összesen 61 694 kéziratoldalnnyi szövegállományt és 7370 oldalnyi ábrát tettek ki (az előző évi összerjedelem 55 879 oldal). A publikált terjedelem 19 241 oldalról 23 215 oldalra nőtt; a leírások nyomtatott átlagos terjedelme pedig 14 oldal az előző évi 12,2 oldallal szemben.

b) HUNPATÉKA és egyéb, nemzetközi együttműködésben készített szabadalmi és védjegy CD-kiadványok

A *105 évet felölelő teljes magyar szabadalmi lajstromot,* valamint a 9 éves múltra visszatekintő *teljes használati minta lajstromot* (igénypont, ábra, kivonat) tartalmazó *optikai lemezes adatbázis* eddig is sikeres, kiváló keresőeszköz-funkciói tovább bővültek, így a szabadalmi rekordok kiegészültek egy új mezővel, amelyben az új szabadalmi törvény szellemében elkészített újdonságkutatósi jelentések főbb adatai szerepelnek. Új, előre gyártott halmazok kerültek bevezetésre *Növényfajták és Újdonságkutatósi jelentések* néven. Elkészült az adatbázis sűgójának angol változata, továbbá a

magyar nyelvű hírek mellett angol nyelvű hírek is szerepelnek. Az optikai lemezes kiadvány külső megjelenése megújult, 16 oldalas angol–magyar tájékoztató füzetel készült. A CD-kiadvány továbbra is negyedévente lát napvilágot.

Az egyéb elektronikus kiadványokat, mint az ESPACE-PRECES, PRECES-ACCES (szabadalmi leírások), TRACES (védjegyek) UPOVROM (új növényfajták) a Hivatal folyamatosan adta ki, a technológia- vagy terméktulajdonos WIPO és EPO, valamint a magyar ARCANUM-cégcsoport sikeres közreműködésével.

A nyolc, illetve hat közép-európai és balti állam iparjogvédelmi hivatalainak konzorciumszerű együttműködése a Hivatalt bizta meg – 2000-ben a TRACES-együttműködés egésze terén is – a koordinálás, gyártás, terjesztés szervezésével; szakmai területünkön Budapest régióközponttá alakítását sikeresen megvalósítottuk.

c) A Publikus Iparjogvédelmi Adatbázis kifejlesztése

Az újszerű koncepció *egységes rendszerbe integrálja az összes iparjogvédelmi oltalmi forma adatait*. Új ENYV-export-, illetve Hunpatéka-szerkezet kialakítására került sor, amelynek segítségével létrejövő rendszer egymagában betöltheti az elektronikus közlőny, az elektronikus lajstrom, a HUNPATÉKA, és az ebben jelenleg nem szereplő, összes egyéb oltalmi formát tartalmazó adatbázis keresőfunkcióit, és támogatja mind az optikai lemezes, mind pedig az internetes publikálást, valamint *batch-művelettel* háttérben is működtethető. Így – az ENYV-hez hasonlóan – egységes rendszerbe integrálhatók az összes oltalmi forma nyilvánosság számára hozzáférhető adatai.

Az elmúlt év végére elkészült ennek az újszerű keresést és közönségtájékoztatást szolgáló termékfejlesztésnek a DVD – nagysűrűségű CD-lemez – változata is, amely teljes szabadalmi újdonságvizsgálati és leírásszöveges, továbbá jogszabálygyűjteményes kiegészítést is tartalmaz. Bemutatójára a 2000. évről szóló kétnyelvű Éves Jelentés mellékletként, a tavalyi hasonló, akkor az előző közlőny-évfolyamra fókuszáló kiadvány szerepében kerül sor.

d) Az „Iparjogvédelmi Osztályozási Rendszerek” gyűjteményes CD kiadása

A Nemzetközi Szabadalmi Osztályozás – mint a világ egyik legösszetettebb és legterjedelmesebb dokumentációs szakrendje – az 1999. évi, 7. kiadásának folytatásaként 2000-ben megjelent a magyar nyelvű iparjogvédelmi osztályozási rendszereket tartalmazó CD-ROM kiadványunk. A Szellemi Tulajdon Világszervezete IPC:CLASS és NIVILO:CLASS optikai lemezes termékeiről jól ismert szoftverkörnyezetben tartalmazza

- a szabadalmi és használati minta dokumentumok osztályozására alkalmas **Nemzetközi Szabadalmi Osztályozás** elektronikus formában meglévő 5., 6. és 7. kiadásának,
- a védjegyoltalomban részesülő áruk és szolgáltatások nemzetközi osztályozására szolgáló **Nizai Osztályozás** 7. kiadásának,
- az ábrás védjegyek osztályozására való **Bécsi Osztályozás** 4. kiadásának és
- az ipari minták nemzetközi osztályozására alkalmas **Locarnói Osztályozás** 7. kiadásának magyar szövegét.

A Szellemi Tulajdon Világszervezete engedélyével az összes hivatalos angol és francia szövegátzat is a kiadvány részét képezi ez alkalommal.

2. A Hivatal INTERNET és INTRANET szolgáltatásai

A Hivatal honlapjának mérete 2000-ben is tovább növekedett, összesen mintegy 1000 oldalt tartalmaz és ezt az év elejétől még 7000 oldal egészíti ki: a szabadalmi, az ipari minta és a védjegy

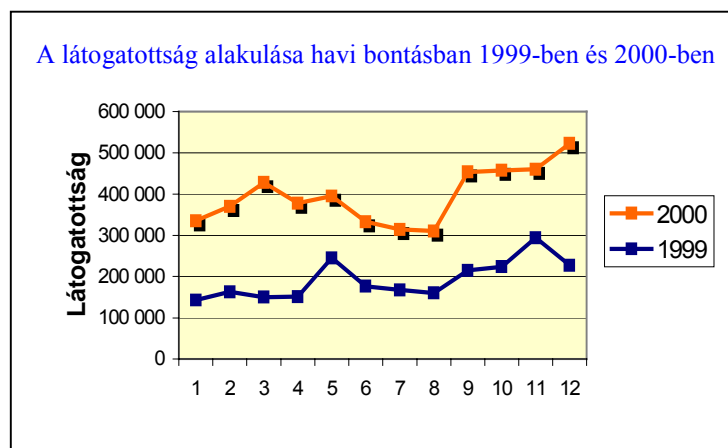
osztályozási rendszerek teljes magyar és angol szövege megtalálható kereshető formában, ezek mérete közel 3,5 Gigabyte.

Tavaly új, realisabb látogatottsági-lekérdezési statisztikát vezettünk be. Az úgynevezett találatok, az egyes oldalakra vonatkozó kérések számába most már nem számít bele az oldalakon lévő grafikai elemek mozgásával járó forgalom. Így természetesen kisebb értékeket kaptunk. A régiről az új statisztikai értékelésre való áttérés ugyan megtörtént, de 2000-ben még a régi módszerrel is elkészültek a statisztikák, hogy legyen viszonyítási alapunk.

A honlap legmagasabb látogatottsági értékei az elmúlt öt évben

Régi számítás szerint					Az új számítás szerint
1996/11	1997/10	1998/05	1999/11	2000/12	2000/12
39000	48000	149110	294409	522733	320099

Az utolsó három évben lényegében rendre megduplázódott a magyar iparjogvédelmi hatósági információk iránti INTERNET-érdeklődés. A szezonális és az új tartalom-kínálat hatásai jól nyomon követhetőek az 1999–2000-es évek havi bontású látogatottság-diagramján, amely a régi érzékenységgű statisztika alapján készült.

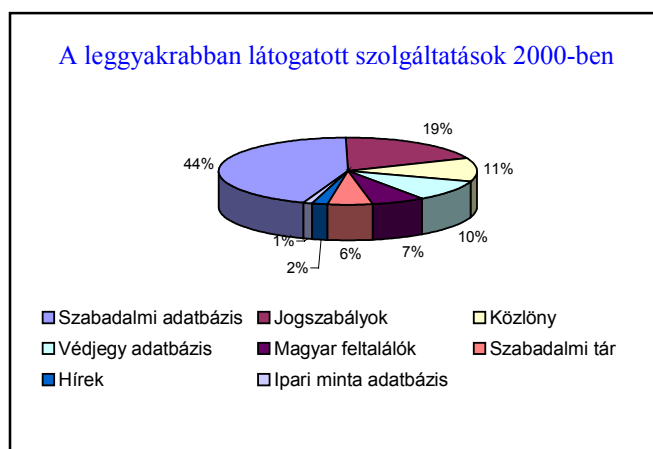

**Az MSZH web-lapok leggyakrabban használt oldalai 1999-2000-ben
a régi és az új számítás szerint**

	A szolgáltatások megnevezése	Összes kérés		
		1999	2000	
			régi	új
1.	Hunpatéka	368,999	796,500	547,054
2.	Iparjogvédelmi jogszabályok	182,967	234,752	234,752
3.	Szabadalmi Közlöny és Védjegyértesítő	116,960	215,718	141,218
4.	Védjegy-adatbázis	164,466	431,061	127,687
5.	Magyar feltalálók és találmányaik	79,969	116,007	82,508
6.	Szabadalmi tár	65,590	115,880	69,573
7.	Hírek	22,424	46,114	25,531
8.	Ipari minta adatbázis	32,258	70,999	13,132

Az új, reálisabb látogatottsági mutatók szerint a *Hunpatéka*-adatbázis változatlanul vezet. A második helyre kerültek az *Iparjogvédelmi jogszabályok* és harmadikra a *Közlöny*. A *Hírek* fejezet szintén egy hellyel előrébb lépett. A régi és az új értékek összevetése alapján is látszik, hogy a legtöbb képet az ipari minta adatbázis tartalmazza, ezt követi a védjegy-adatbázis. A jogszabályi oldalak szövegesek ezért itt nincs különbség a két érték között.

Továbbra is *mintegy 40%-ban külföldi eredetű*, az összes érdeklődésnek pedig egynegyedét kitevő USA-beli felhasználó-forgalmat és megkeresési aktivitást regisztrálhattunk 2000-ben.

Az MSZH új domain-nevei

A 2000. márciusi hazai domainnév-liberalizáció miatt Hivatalunk kérte az ISZT-től mindazoknak a domain neveknek a regisztrálását, amelyek a központi hatósági feladatainkból következően relevánsak. Azok közül, amelyek saját javukra történő regisztrálásáért többen is jelentkeztek, egyet sem kaptunk meg (a „sorsolás” során a „szerencse” másoknak kedvezett.).

A Hivatal számára regisztrált nevek a következők: *mszh.hu*, *szabadalmi-hivatal.hu*, *patent-office.hu*, *ipari-minta.hu*, *használati-minta.hu*, *iparjogvedelem.hu*, *szellemi-tulajdon.hu*, *szeroi-jog.hu*, *patents.hu*, *trademarks.hu*, *trademark-office.hu*, *industrial-design.hu*, *utility-model.hu*, *industrial-property.hu*, *intellectual-property.hu*, *inventor.hu*.

Az itt felsorolt magyar neveket URL-ként beírva (pl.: www.mszh.hu) az MSZH honlap megfelelő magyar oldala jelenik meg, az angol nevek esetében pedig az angol megfelelőik.

A Hivatal INTRANET-szolgáltatásai a szakmai célú INTERNET-tartalmaink teljes egészén kívül számos intézményi szempontot és működtetési célkitűzést támogatnak. Közel 600 ezer egyedi (dokumentum-részt vagy ábrát érintő) „kérésszámot” megtestesítő forgalom, átlagosan 6400 Mb napi adatmennyiség, összesen 2300 Gb átvitt adatmennyiség mellett az egyes intézményi belső rovatokat illetően *29%-os a személyi tárgyú információk, 10-10%-os a Belső hírek és az Európai Szabadalmi Elemző Munkacsoport* dokumentumainak látogatottsága.

Dinamikusan növekszik a *belső ügyviteli folyamatok* ENYV rendszeren túli, illetve web/grafikus felülettel kísért, azon belüli *elektronikus formájú intézése*. A hivatali munkajelentések, útibeszámolók, dokumentumok, illetve elnöki és gazdasági vezetői utasítások elektronikus nyilvánossága jelentősen hozzájárult 2000-ben a hatékonyabb és szervezettebb tájékozottsághoz.

a) Új honlapszolgáltatások

A magyar védjegylajstrom-adatbázis és az osztályozási rendszerek megújított kínálata

A nemzeti védjegylajstrom-adatbázis internetes újratöltésének kétféle aktualitása is volt 2000-ben. Egyrészt befejeződtek a papíralapú védjegylajstrom ellenőrzési és érvényesítési munkálatai, és ennek eredményeképpen az ENYV adatbázisban a teljes nemzeti védjegylajstrom megbízható adatokkal leképeződött. Másrészt a domain-nevek regisztrálásának új, liberalizált rendje szükségessé tette március 1-jével – a jogkövető magatartást szolgáló – a teljes nemzeti védjegylajstrom elektronikus megjelentetését és az ingyenes használhatóság biztosítását. Tehát 2000. március elsejétől az adatbázis a Magyarországra nemzeti úton tett összes védjegybejelentés és az ezek alapján lajstromozott védjegyek adatait tartalmazza és kínálja az eddig bejelentett, illetve lajstromozott földrajzi árujelzőkkel együtt. A súgók és a kapcsolódó tájékoztató anyagok ugyancsak teljesen megújultak. Az „Iparjogvédelmi Osztályozási Rendszerek” című CD-kiadvány teljes anyagát is hozzáférhetővé tettük a Hivatal honlapján

Az „MSZH 2000” ügyviteli útmutató és támogató program angol web változata

Az iparjogvédelmi hatósági eljárások folyamatábrái, a határidők számítása, a formai követelmények ismertetése és a díjkalkuláció e programcsomag alapján magyar nyelven már öt éve részét képezte a honlapunk bejelentést támogató különféle oltalmi fajta-oldalainak. Tavaly elkészült és alkalmazásba vették az angol nyelvű web-változatot is.

A szabadalmi leírások és az újdonságkutató jelentések web-oldalainak átalakítása

A honlapon jelenleg összesen 5400 szabadalmi leírás és 5200 újdonságkutatói jelentés érhető el; ebből tavaly 2000 szabadalmi leírás és 2500 újdonságvizsgáló jelentés került fel a Hivatal web-lapjaira. A megnövekedett számú szabadalmi leírás és újdonságvizsgáló jelentés kereshetőségének javítása érdekében az év végével új lajstromszám, illetve bejelentési ügyszám szerinti keresési lehetőséggel bővült a szolgáltatás.

Megjelentek az ESPACE-PRECES és TRACES honlapok

A Magyar Szabadalmi Hivatal, mint az ESPACE-PRECES és TRACES CD-ROM kiadványok termék koordinátora elkészítette mind a két termék angol és magyar nyelvű honlapját, amely a termék történetével, tartalmával, használatával ismerteti meg a látogatókat. Természetesen felkínálja az árjegyzéket és online megrendelési lehetőséget is. A honlapunkról a „Kiadványok” fejezet „Regionális együttműködésben készülő kiadványok” alfejezetéből érhetők el: www.hpo.hu/English/PRECES/, www.hpo.hu/English/TRACES/.

b) A magyarországi iparjogvédelmi oltalmak nemzetközi megismertetésére irányuló új projektek

A szabadalmi leírások kivonatainak angolra fordítása, illetve angol kivonatok vásárlása

A magyar elsőbbségű szabadalmi dokumentumok angol nyelvű kivonatai, a Hivatal szabadalmi dokumentum-termésében rejlő műszaki információ nemzetközi megismertetésében fontos szerepet játszanak. Mind az INTERNET-en, mind pedig a CD-ROM formájában (HUNPATÉKA, PIA, PRECES, ESPACENET-HU és a honlapunkon lévő „Hunpatéka-Online” adatbázis) megjelenő elektronikus kiadványokban meg kívánjuk jelentetni őket. A már korábban felismert feladat megoldódott azzal, hogy tavaly az informatikai fejlesztők és a szabadalmi elbírálók közreműködésével *sikerült elindítani a kivonatok ütemes fordítását 2000. januártól kezdve*. A korábbi kivonatok egy részének beszerzését pedig a hasonló tárgyú, önálló előállítású állományt birtokló Derwent céggel az év végére tető alá hozott szerződés biztosítja.

A Nemzetközi védjegy adatszolgáltatás és árujegyzék-fordítás beindítása

A nagy hagyományú, nemzetközi védjegykutatásra szakosodott világelső CompuMark cég 1999-től érdeklődik a magyar védjegy adatok megszerzése iránt. Az elmúlt év folyamán többfordulós tárgyalások után két rokon tárgyú szerződés került kimunkálásra és aláírásra:

1. A nemzeti úton tett védjegybejelentések és az ennek alapján lajstromozott magyar védjegyek adatainak cseréje (az adatszolgáltatás 2001. január 28-tól indul) és
2. A nemzeti úton tett bejelentések és az ennek alapján lajstromozott magyar védjegyek áru- és szolgáltatásjegyzékének, valamint önálló jelentéssel bíró megjelöléseinek angolra való fordítása.

A második szerződésben foglalt feladatoknak megfelelően a Hivatal elkötelezte magát, hogy a védjegyek áru- és szolgáltatásjegyzékének, valamint jelentéssel bíró megjelöléseinek angolra való fordítását a szerződéstől függetlenül is elvégzi, hiszen ezekre a közösségi védjegyhivatallal kötött együttműködésben is szükség lesz. Ez a feladat összekapcsolódik egy öntanuló, magyar-angol fordítást támogató célszoftver kifejlesztésével, amire az Arcanum Informatics Kft. kapott szerződést.

3. Információtechnológiai támogatás és fejlesztések

A Magyar Szabadalmi Hivatal 2000. évi informatikai üzeme és fejlesztései három kedvező adottságra épültek:

- a teljes információgazdálkodási infrastruktúrát *értékelő 1999. évi audit kedvező minősítése, sokirányú cselekvési programja és az Y2K probléma körültekintő, gondmentes kezelése,*
- az előző év végére befejezett *új ORACLE adatbáziskezelő verzió, a felhasználói gépek távmenedzselte WINDOWS NT operációs rendszere által biztosított, alkalmazásfüggetlen, egységes multifunkciós felület és*
- a korábban *korszerűsített lokális hálózatok székházzal azonos technológiájú kiépítésének az új szabadalmi tári – ügyfélszolgálati – promóciós irodaegységet illetően kedvező adottságokat biztosító volta*

egyaránt jól szolgálta az *új fejlesztések és a megbízható üzemeltetés* között szükséges egyensúlyt.

a) A hatósági tevékenység számítástechnikai támogatásának főbb irányai

A *központi szolgáltatások* (szerverek, nyomtatók, Juke-box, X25 gateway stb.) az első félévi, platformváltás utáni *finomhangolást követően megfelelően működtek*. A szállított – sokszor „pionír” – technológia és a továbbképzési terhek *megnövelt üzemfenntartási feladatot* jelentettek.

A *nemzetközi hatósági engedélyezési eljárások ENYV-moduljainak véglegesítése* áthúzódik a 2001. év első felére. Ugyancsak jelenidejű a *sokféle nemzeti karakterkészlet egyidejű alkalmazásai-*

nak üzembiztos bevezetése; ezeknek kooperációs és beszállítási mivoltunkból adódóan nélkülözhetetlen adottságnak kell lennie.

Szelektív belső „helpdesk” szolgáltatás, új, „egyetemes” határidő-figyelő normál és fordítástámogató modulok és eszközök (SYSTRAN, „fordítóegerek” stb.), új jukebox-szolgáltató szoftverközpont beállítása támogat számos hivatali egységet és ügyfélkört.

A hivatali ügyviteli rendszerek közlőnyújtató leválogató és rovatszerkesztő programjai zökkenőmentesen megújultak.

b) Informatikai üzemvitel, gazdálkodás és fejlesztések

További előrelépés valósult meg a *biztonságos üzemvitel* terén: *szigorú mentési technológiai előírások és gyakorlat* párosult a fizikailag is *elkülönült II. gépterem* kialakításával, tükörrendszer kiépítésével.

Az 1999. évi audit ajánlásaira építve *teljes körű hardver- és szoftverleltár felvételére, új eszköznyilvántartási, szoftverkövetési, licenchasználati és -megújítási rendszer és politika* bevezetésére került sor 2000-ben.

Elodázhatatlan feladat 2001-ben a *korszerűsített üzemviteli és fejlesztési dokumentáció teljes körűvé tétele*.

A folyamatos és erőteljes technikai megújítás/újulás szükséglete (a számítógép-, szerver- és hálózatszínvonal amortizációs és teljesítményszempontú szinkronizálása, a szoftverkörnyezet állandó változásának műszaki következményei) mellett *néhány új kihívás* is körvonalazódott 2000-ben:

- a külföldi partnerek elhúzódo fejlesztései a következő évre parancsoló módon írják elő a „*kétféle normás*”, CD-, illetve DVD-gyűjtemények *párhuzamos menedzselésének* kérdését;
- a *tavaly megkértszerzett ISDN-és négyszeresen növelt bérletvonalai sáv szélesség* ellenére folyamatos szűk keresztmetszet lehet a *távadatátviteli hálózati kiépítettségünk*, így nagyobb hatású garú és intenzitású *fejlesztési programot kell előíranyoznunk*;
- professzionális közbeszerzési gyakorlatunk és esetenként hatékony szakmai befolyásunk ellenére *idő- és választékproblémák* sora nehezíti munkánkat; ezt ütemesebb és többváltozós lebonyolítási programokkal lehetséges enyhíteni.

c) A Hivatal kiemelt informatikai fejlesztési programjai és kihívásai

Elkészült az *MSZH 2000-2002 közötti időszakra szóló középtávú informatikai fejlesztési stratégiája*. Ennek folyamatos karbantartása és ütköztetése az Európai Szabadalmi Hivatallal való 2002/2003. évi illeszkedés szempontjából az eddig is figyelembe vett hasonló programjaikkal: állandó feladat.

Alapozó vizsgálatok és elemzések készítették elő a *Hivatal integrált intézményirányítási informatikai rendszerének* kifejlesztési, adaptálói és bevezetési programját. Néhány fontos új területen (*igazgatási szolgáltatási díjbevételek kezelése, költségvetési tervezés és számvitel, vezetői információk és statisztikák generálása, controlling-funkciók*) új szervezeti és hatékonysági szint és a *minőségbiztosítási adottságok és követelmények* kivívása lesz a cél a stratégia első szakaszában, még az európai csatlakozásunk 2002. július 1-jei megnyíló lehetősége előtt.

Konkrét informatikai alkalmazások indító tanulmányai számoltak be 2000-ben a *digitális nyomtatás, a mobil információtechnológiai eszközök alkalmazása és az adatbányászat, tartalomfejlesztés, statisztikai szolgáltatások* körében, valamint az *INTERNET-honpalunk új arculata*, továbbá az *EPO „esp@cenet”-rendszerének magyar szegmense és hazai szolgáltatása* körében.

IV. A HAZAI SZELLEMI TULAJDONVÉDELMI KULTÚRA FEJLESZTÉSE

1. Szakmai tájékoztatás és ügyfélszolgálat-fejlesztés

a) Szabadalmi Tár és Iparjogvédelmi Szakkönyvtár

Az iparjogvédelmi – kiemelten szabadalmi – tájékoztatás központi nyilvános szakkönyvtáraként működő dokumentációs bázis a **műszaki alkotó értelmiség kedvelt kutatóhelye**, amelynek *tári látogatottsága évről évre folyamatosan emelkedik*.

Év	Látogatók	%
1998	5800 fő	
1999	7033 fő	+ 21%
2000	9811 fő	+ 39%

A múlt évi igénybevétel intenzitása (egyötöd rész hivatali belső használó mellett) azért is kiemelkedő, mert a befejeződött bővítési rekonstrukció átrendezési teendői miatt ezt az eredményt csupán tíz hónapos teljes nyitvatartás mellett értük el.

A Zoltán utcai olvasóterem állományának bővülésével (DEPAROM, GlobalPat, USAPat), valamint a korszerű számítástechnikai hálózati összeköttetéssel a felhasználói forgalom egyenletesebbé vált a tárak között.

A *különböző nemzetek szabadalmi dokumentumainak keresettség sorrendje* az év folyamán megváltozott. Az új sorrend: német közzétételi iratok, magyar és amerikai szabadalmi dokumentumok. A korábbi években: a magyar, amerikai, német sorrend volt a jellemző. A változás oka az lehet, hogy a munkatársak és a vendégkutatók egyre több külföldi dokumentumhoz férnek hozzá minimális erőfeszítéssel az interneten keresztül.

A *téma szerinti keresés – papírhordozón* – hasonlóan az elmúlt évekhez, ismét csökkenést mutat, de a tavalyi 31%-os visszaeséssel szemben az *idén csupán 7%-os csökkenés jelentkezett*. Az *elektronikus bibliográfiai adathordozókon* történő keresés, illetve az EP-kutatási jelentések használata, valamint az interneten elérhető adatbázisok bővülése egyértelműen a célzottan igényelt *egyedi leírások iránti igény növekedéséhez vezetett (34%)*.

Az **online-kutatások iránti igény** a hatósági újdonságkutatás és -vizsgálatban folyamatos volt az év folyamán, az STN szolgáltatásait vették igénybe a leggyakrabban, miként a nyilvános szolgáltatásban is ez a szolgáltató volt a legnépszerűbb. Az online szolgáltatás iránti igény a korábban jelzetteknek megfelelően változatlanul alacsony: ez főként az információforrások sokféleségével, illetve a viszonylag magas költségekkel magyarázható. Az *online kutatás aránya* a kereskedelmi szolgáltatók igénybevételétől az *internetes kutatás és letöltés felé* tolódott el.

Az **internetéről letöltött dokumentumok** mennyiségének figyelemmel kísérését 2000. III. negyedévben – az igények erőteljes növekedésével párhuzamosan – kezdtük számolni.

Az elmúlt félévben összesen mintegy *1900 alkalommal* töltöttünk le szabadalmi dokumentumot az internetről, ez mennyiségében *16 ezer oldalt* jelent. A letöltött oldalak több mint 95%-át az Esp@cenetről nyomtattuk.

A különféle *bibliográfiai és képmás CD-adatbázisok* hálózatos és lokális kínálata egyre gazdagodik; *mintegy 25 nemzet, illetve regionális hivatal kínálatának* tételes használati statisztikáját regisztrálja a Szabadalmi Tár.

A Hivatal teljes hagyományos és belső jukebox-forrású tári dokumentummásolási teljesítménye 12%-os növekedéssel meghaladta a 485 ezer oldalt. Ebből – gyorsabb, 17%-os éves növekedéssel – már 268 ezer oldal az elektronikus forrásból eredő szolgáltatási teljesítmény.

A nyilvános táruk tevékenységét 2000 első felében az új komplex szolgáltató egység (az Ügyfél-szolgálati Osztály) beindításához szükséges állományátrendezés előkészítése, és a második félévben a költöztetés lebonyolítása határozta meg.

Az állományátrendezés koncepciójának kialakítása, majd elfogadása után október-november hónapban lezajlott a terv szerinti áttelepítés, amely 35 000 db tárolóegység (téka) megmozgatását, NSZO-rend szerinti áttelepítését jelentette. E jelentős volumenű munkák végzése alatt is változatlanul működtek a tári szolgáltatások mind a hivatali munkatársak, mind a külső olvasók számára.

Az átállás két hét alatt zajlott le, az új számítástechnikai eszközök beüzemelése – terveinknek megfelelően – 2000. december 1-jére befejeződött.

Az állománygyarapítás a Szabadalmi Tár egyes egységeiben folyamatosan zajlott az elmúlt években. Papír alapú dokumentumfeldolgozás immár csak a magyar, az amerikai és az európai szabadalmi dokumentumállomány tekintetében folyik. A 2001. év egyik fontos teendője a Belső Újdonságvizsgáló Tár 1999-2001 közötti HU/US/EP/PCT állományának hasznosulási vizsgálata, mert ezen papírdokumentumok gyakorlati információs értéke és szolgáltatási hatékonysága egyre devalválódik az elektronikus információhordozók használatba vételével.

Új hordozón szolgáltatja az USPTO (Amerikai Egyesült Államok Szabadalmi és Védjegy Hivatala) az amerikai szabadalmi leírásokat 2000. január 1-jétől: folyamatosan elektronikus DVD-lemezen érkeznek a leírások. Az USPTO még 1999-ben átállítási menetrendet küldött minden érintett hivatalnak a retrospektív feldolgozásról: 1790-ig visszamenőleg DVD-n küldenek meg minden amerikai szabadalmi leírást kutatható formában. 2001-ben már csak egy rövid időszak: 1920–1940 közötti leírások anyaga van hátra a retrospektív amerikai anyagból, a kurrens anyag eddig is folyamatosan érkezett.

A belső és külső újdonságkutatók, a külső szakemberek és más látogatók igényes kiszolgálása mellett különös figyelmet érdemelt az iparjogvédelemmel először ismerkedő fiatalok érdeklődésének felkeltése, ami ingyenes kutatási lehetőségek biztosításával, a különféle pályázatokon résztvevők kutatási segítségével nyert támogatást. 2000-ben rendszeresen került megrendezésre egyetemi, főiskolai hallgatók részére csoportosan szervezett tári bemutató. A bemutatókon az iparjogvédelem általános tudnivalóinak és a hozzáférhető adatbázisoknak ismertetésére, valamint kutatási gyakorlatok elvégzésére nyílt alkalom.

Az Iparjogvédelmi Szakkönyvtár virtuális bővítése, az elektronikus könyvtári hálózatba történő bekapcsolásának előkészítése volt a múlt esztendő legjelentősebb fejlesztési tevékenysége e téren. Az integrált rendszer bevezetése a tervezett ütemnek megfelelően folyik. A TINLIB integrált számítógépes könyvtári rendszer installálása megtörtént, lezajlott a könyvadatbázis és az iparjogvédelmi cikkadatbázis adatkonverziója. A retrospektív feldolgozással kapcsolatos anyag előkészítése, az adatbevitel ellenőrzése és a feldolgozott állomány visszaosztása a könyvtáros kollégák napi munkájának jelentős részét képezi.

Az Iparjogvédelmi Szakkönyvtár olvasószolgálat működése is a forgalom emelkedését mutatja, de itt – értelemszerűen – a külső látogatók vannak még kisebbségben.

Év	Látogatók	%
1998	3915 fő	
1999	4020 fő	+ 3%
2000	5263 fő	+ 31%

Évi négy gyarapodási jegyzékben, illetve az Iparjogvédelmi Szakirodalmi Tájékoztatóban 1200 kötetről és mintegy 1000 feltárt folyóiratcikkéről jelent meg 2000-ben tájékoztatás. Tavaly a 172 külső irodalomkutatás, 2150 könyvtárközi kölcsönzés ugyanúgy 50%-os növekedést testesít meg, mint a 12,7 mFt-os könyvbeszerzés és a 25,8 mFt-os folyóirat-előfizetés együttese.

b) Ügyfélszolgálat-fejlesztés

A hatósági engedélyezési és joggyakorlat-alakító hivatali tevékenység korábbi, I. és II. fejezeti áttekintése, illetve az INTERNET-honlapunk III. fejezetben ismertetett látogatottsági viszonyai már érzékletes képet adtak a rohamosan növekvő szakmai és társadalmi érdeklődésről, a személyes megkeresések drámaian növekvő mértékéről.

Összefoglalóan leszögezhető, hogy az ezredfordulón az MSZH éves viszonylatban az a) pontban érintetteket nem számolva, hatósági engedélyező osztályain mintegy 12 000, nemzeti lajstromai ürügyén mintegy 15 000, jogi és egyéb osztályain 3000, hagyományos, korábbi ügyfélszolgálatán 4000 személyes megkeresést fogadott; az írásos, fax vagy e-mail tudakozódások a telefoni konzultációkkal együttesen pedig további 20 ezres nagyságrendet tesznek ki.

A kötött létszámkapacitás és az egységes, minőségi kezelésmód igénye, párosulva a Hivatal szervezett, hatékony és biztonságos működtetésének következményével új, valamennyi iparjogvédelmi jogintézményre kiterjedő, s lehetőleg komplex dokumentációs és kutatási kínálattal támogatott **Ügyfélszolgálati Osztály** létrehozását tette szükségessé.

Az Iparjogvédelmi Tájékoztatói és Oktatói Központ 2000. évi tevékenységének legjelentősebb szakmai kihívása az Ügyfélszolgálat újjászervezése és olyan – iparjogvédelmi dokumentumszolgáltatással történő – kiegészítése és fejlesztése volt, amely lehetővé teszi iparjogvédelmi és később a szerzői jog iránt érdeklődő cégek és ügyfelek teljes körű tájékoztatását.

Célkitűzésünk a megfelelő személyi és tárgyi feltételek biztosításával, a legkeresettebb állományegységek szolgáltatása mellett, a korszerű elektronikus információforrásokból nyújtandó tájékoztatás biztosítása, az egyéni – ügyfélprofilra alapozott – kutatási lehetőség megteremtése, valamint a magas szintű szakmai elvárásoknak megfelelő, személyes, telefonos és levélbeni megkeresésen alapuló ügyfélszolgálati tevékenység megalapozása volt.

December 1-jétől kísérleti jelleggel, rövidített nyitva tartással indult az Akadémia utca 21. sz. alatt az új tári egységgel szoros egységben az Ügyfélszolgálat. Korábban még soha nem nyílt lehetőség arra, hogy az ügyfelek minden jogintézményre vonatkozó ügyfélszolgálati tájékoztatást, valamint az ezeknek megfelelő dokumentációs és információs bázist egy helyen, egy időben vehessék igénybe.

A Tár állományának új csoportosítása, a komplex szolgáltatás beindítása a nyitás első napjától beváltotta reményeinket, és az ügyfelek, olvasók visszhangja egyértelműen elismerő.

Az év utolsó hónapjában a részleges nyitva tartás alatt lehetőség nyílt arra, hogy házi tanfolyam keretében az eddig különböző főosztályokon dolgozó ügyfélszolgálati munkatársak saját szakterületükre vonatkozó, eljárási, szabályozási ismereteiket megosszák leendő kollégáikkal, minden iparjogvédelmi jogintézményre vonatkozóan. Ezzel párosult egy, a szerzői jog területéről hasznos ismereteket tartalmazó, folyamatosan bővülő, dokumentációs összeállítás és belső képzés az e-mail kezelési ismeretekről. Mindezt jogi szakismeret, kiadvány-terv, hatókör bővítés fogja támogatni 2001-ben.

Megfelelő tapasztalatok birtokában 2002-re a Szabadalmi Tár, az Iparjogvédelmi Szakkönyvtár és az Ügyfélszolgálati Osztály együttese alkalmas lesz az Európai Unió hazai Szellemi Tulajdonvédelmi Információs Pontja szerepének betöltésére.

2. Iparjogvédelmi képzés

Az iparjogvédelmi képzés rövid távú és távlati feladatainak meghatározása után célirányosan folytatódott a felkészülés az iparjogvédelmi szakemberképzés, az iparjogvédelmi tájékoztatás és oktatás átfogó feladatainak megoldására. A képzési tevékenység három nagy területen, a *szakemberképzés*, a *széles körű ismeretátadást célzó tanfolyamok*, valamint a *távoktatás kereteinek meghatározása*, eszközrendszerének kifejlesztése során hozott feladatokat és eredményeket. A szakemberképzés alapját az *ügyvivői vizsgák*, a *felsőfokú*, valamint a *középfokú iparjogvédelmi tanfolyamok* hivatali szervezése és bonyolítása jelentette.

A múlt évben befejeződött a felsőfokú tanfolyam III. és IV. féléve., 33 hallgató tett eleget a vizsgakövetelményeknek és kezdte meg szakdolgozata kidolgozását.

Tavaly három középfokú tanfolyam befejezésére került sor. A tanfolyamokat a Hivatalban, a Bánki Műszaki Főiskolán és a Mezőtúri Főiskolán tartottuk, összességében mintegy hetven résztvevővel.

Az egyetemeken és a főiskolákon fokozódott a hivatali jelenlét mind az óraszám, mind pedig az intézmények száma tekintetében.

Már hagyományosnak tekinthető módon folytatódott a féléves iparjogvédelmi tantárgy oktatása a BME Vegyészmérnöki Karán és Közlekedésmérnöki Karán.

Szintén rendszeresnek tekinthetően, harmadik alkalommal vettünk részt a BME műszaki jog tantárgyának keretén belül 8 órás iparjogvédelmi előadással.

Második alkalommal vettünk részt a Szolnoki Gazdasági Főiskola fogyasztóvédelmi tantárgyának részeként 16 órás iparjogvédelmi előadással.

A Képzőművészeti Főiskola ebben az évben második alkalommal kérte fel a Hivatalt kétórás iparjogvédelmi tájékoztató előadásra.

Ebben az évben is, – mint már évek óta – részt veszünk az ELTE posztgraduális képzésében 12 óra előadással és bemutatóval.

Új igényként jelentkezett ebben az évben a BME Ipari Menedzsment és Vállalkozásgazdaságtan Tanszék részéről egy 12 órás előadás és gyakorlati bemutató, valamint a BME Villamosmérnöki Kar Elektronikai Technológia Tanszék részéről 6 órás kutatási bemutató.

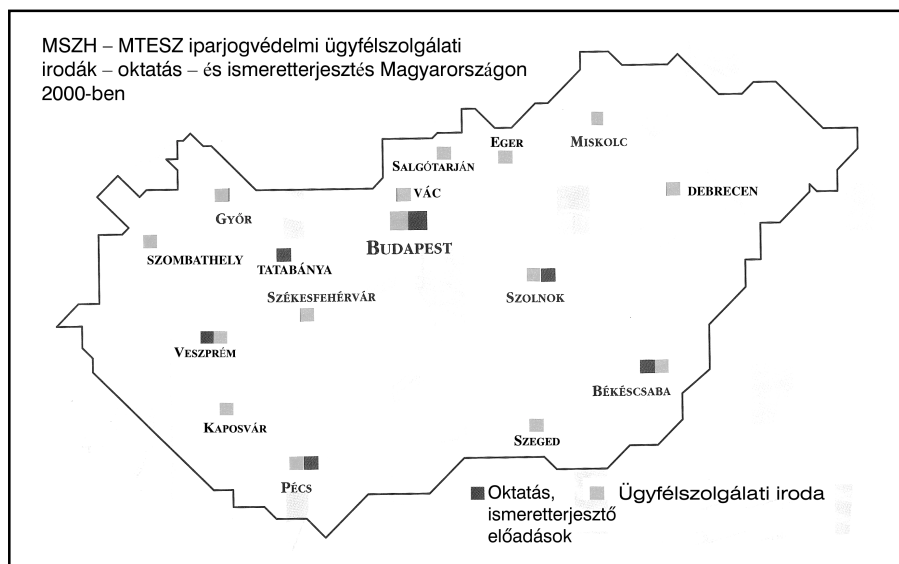
A Hivatal 2000. évi új kezdeményezése volt – összefüggésben az ipari formatervezési minták oltalmáról szóló törvényi szabályozás küszöbön álló megújításával – a *hazai formatervező műhelyek szervezett felkészítése* az új hazai és nemzetközi versenyhelyzetre. Ennek keretében megállapodást kötött a *Magyar Iparművészeti Egyetemmel*, illetve hasonlót készített elő a *BME Gazdaság és Társadalomtudományi Karával*, illetve a *Nyugat-magyarországi Egyetem Soproni Alkalmazott Művészetek Intézetével* az *iparjogvédelmi és szerzői jogi ismeretek koncentrált oktatására*, kiegészítve azt számítástechnikai és pályázathirdetési segítséggel.

A céltanfolyam-szervezés keretében a MTESZ, a Pécsi Kereskedelmi és Iparkamara, valamint a Veszprémi Innovációs Centrum együttműködésével került sor tájékoztató előadások, adatbázis-kezelési bemutatók szervezésére, összességében 93 órában.

	Képzési óra			A résztvevők száma		
	1998	1999	2000	1998	1999	2000
Szabadalmi ügyvivői vizsga					3	1
Felsőfokú tanfolyam	60	120	168	19	33	33
Középfokú tanfolyam	260	180	174	141	63	70
Céltanfolyam	152	150	93	282	300	200
Felsőoktatás			107			500

Az oktatott óraszámából is láthatóan a képzési, oktatási tevékenység *nagymértékben terhelte a zömében hivatali munkatársakból álló oktatói kört*. Az év során 27-en vettek részt az oktatásban, 22 hivatali és 5 fő külső előadó.

Tavaly is érezhető volt, hogy a megnövekedett képzési igényekhez képest az előadók száma kevés. Ezen túlmenően a sok vidéki helyszín miatt a tényleges leterhelés az effektív oktatott óránál lényegesen nagyobb volt.

b) Távoktatás

Az iparjogvédelmi képzés megfelelő feltételeit a szak- és céltanfolyamok szervezése mellett *jegyzetek, oktatási anyagok, felkészülési segédletek* rendelkezésre bocsátása is jelenti. Az alapösszefüggéseket tartalmazó jegyzet mellett a képzésben résztvevők az ebben az évben elkészült *útmutatókat* – szabadalmi, kutatási útmutató –, *tájékoztatókat, kérdésbankokat* – kérdések és feleletek a szabadalom és a védjegy témaköréből – használhatják.

A távoktatást mint a képzés egyik új formáját az iparjogvédelemben a szabadalmi oktatási csomag kifejlesztésével kezdtük meg. A múlt év közepén döntés született a csomag formájáról és tartalmáról: távoktatási munkafüzetet és egy segédanyagokat – filmrészleteket, önellenőrző teszteket és részletesebb irodalmi anyagot – tartalmazó CD-t, egy HUNPATÉKA CD-t, továbbá hivatali kiadványokat (bejelentési űrlapok, Mit, hol talál... tájékoztató füzet, útmutatók) vehet majd kézbe a program résztvevője.

A távoktatás propagálására elkészült egy 20 perces promóciós film VHS kazettán. A távoktatási csomag CD-je ezt a filmet is tartalmazza.

A munkafüzet szöveganyaga, tipográfiája, címlapterve és szerkesztett változata elkészült, a megjelenés 2001 márciusában várható.

**Összefoglaló tábla az iparjogvédelmi képzés
egy adatáról 1996-2000**

	1996	1997	1998	1999	2000
Felsőfokú tanfolyam hallgatói létszáma	19	19		33	33
Középfokú tanfolyamok száma/összes hallgató	3/	3/	5/141	3/63	3/70
Felsőoktatásban tartott óraszám	38	42	40	96	107
Összes oktatott órák száma	242	408	472	442	542
Oktatók száma	22	25	32	27	27

3. Közönségkapcsolatok és szervezett együttműködések

a) Részvétel a hazai K+F programokban

A Hivatal továbbra is közreműködik az *Európai Unió 5. Kutatási, Technológiafejlesztési és Demonstrációs Keretprogramjában* való magyar részvétellel összefüggő – iparjogvédelmi természetű – feladatok végrehajtásában.

A Hivatal képviselői részt vesznek az Oktatási Minisztérium Kutatás-fejlesztési Helyettes Államtitkársága által meghirdetett *KMŰFA pályázatok* zsűrijében.

A Hivatal gondozza a *külföldi szabadalmaztatást támogató* pályázati rendszert.

b) Kiállítások

Belföldi kiállítási részvételek 2000-ben

Kiállítás	Időtartam	Regisztrált látogató	Egyéb látogató
Absolut Design	IV.6–9.	159	kb. 400
Genius 2000	V.4–7.	63	kb. 200
Industria 2000	V.23–26.	260	kb. 500
Innofórum 2000	VI.7–8.	35	kb. 90
OMÉK 2000	IX.2–7.	200	kb. 500
Absolut Design	X.5–8.	160	kb. 300

A belföldi kiállítási részvételt elsősorban *a nagyközönség és a szakmai látogatók tájékoztatása* motiválja. A Hivatal ilyenkor tulajdonképpen *kihelyezett ügyfélszolgálatot* működtet, ahol a standot felkereső érdeklődők megismerkedhetnek az iparjogvédelem eszközeivel és azokkal a lehetőségekkel, amelyeket a Hivatal ügyfélszolgálata nyújt.

Külföldi kiállítási részvételek 2000-ben

Kiállítás	Időtartam
Hannover Messe 2000 III.20–25.	6 nap
PATLIB Helsinki V.16–18.	3 nap
IENA Nürnberg XI.2–5.	4 nap

A külföldi kiállítások esetében fontos szempont, hogy a *magyar gazdaságba és kutatás-fejlesztésbe beruházni kívánó*, a magyar kutatókkal *együttműködést kereső* potenciális partnerek első kézből szerezhessenek információt a *szellemi tulajdon területén Magyarországon érvényesülő jogbiztonságról*.

Az elmúlt esztendő belföldi kiállításai közül látogatottsága, jelentősége és a kiállítási megjelenés szempontjából a *májusi Industria 2000* és a *szeptemberi Országos Mezőgazdasági, Élelmiszer-ipari Kiállítás* emelkedik ki.

Az *Industria 2000* kiállításon a hivatal stilizált épületében „ügyfélszolgálati irodát” alakítottunk ki, ahol a korábbiaknál jóval többen vették igénybe a szolgáltatásokat. 260 látogatónak adtunk információt, illetve végeztek részükre munkatársaink kutatást.

Ugyancsak a Budapesti Vásárközpont adott helyet az *Országos Mezőgazdasági, Élelmiszeripari Kiállítás és Vásárnak*. A környezetbe illeszkedő stand megjelenítése sok látogatót vonzott.

A hétnapos kiállításon a szakmai kérdésekre a Hivatal mezőgazdasági és fajtaoltalmi, valamint védjegyszakértői válaszoltak. Napi átlagban 40-50 látogatónak adtunk információt.

A belföldi kiállítások közül még az ipari minta, a használati minta és a védjegy jog-intézmények népszerűsítése, alkalmazásuk jelentőségének megismertetése szempontjából kiemelésre méltó az *Absolut Design* kiállítás, mely 2000-ben két alkalommal került megrendezésre.

Munkatársaink számítógépes munkaállomással, internetes hozzáféréssel, információs anyagokkal, részletes szóbeli felvilágosító munkával járultak hozzá a Hivatal sikeres megjelenéséhez.

A külföldi kiállítások közül a Helsinkiben rendezett, kizárólag a szakmai közönség által látogatott *PATLIB konferenciát kísérő kiállítás* tekinthető a viszonylag csekély látogatószám ellenére kiemelkedő jelentőségűnek.

Fenti bel- és külföldi kiállításokon túl *17 alkalommal szerveztünk szakmai fórumokat*, vettünk részt referenzsesi tevékenységgel konferenciák, kiállítások, szakmai bemutatók lebonyolításában.

c) Díjadományozások

Jedlik Ányos-díj

A díj névadója születésének 200-ik évében a Magyar Szabadalmi Hivatal elnöke a következő kimagasló teljesítményt nyújtó személyiségeknek adományozott Jedlik Ányos-díjat:

dr. Ambrus Gábor gyógyszerkutató, feltalálónak, a Gyógyszerkutató Intézet Kft. Biotechnológiai igazgatóhelyettesének, a hazai gyógyszeripari kutatás kiemelkedő egyéniségének.

dr. Beke György vegyészmérnök feltalálónak, a Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetem címzetes egyetemi tanárának, a magyar hűtőipari gyártmányfejlesztés kiemelkedő képviselőjének.

dr. Csanda Ferenc építési szakmérnök feltalálónak, a Supernoding Kft. ügyvezető igazgatójának.

dr. Mándi Attila vegyészmérnök, szabadalmi ügyvivő, az EGIS Gyógyszergyár Részvénytársaság Iparjogvédelmi Önálló Osztályának vezetőjének.

Ozvald István vegyészmérnöknek, a Magyar Szabadalmi Hivatal Gyógyszeripari Osztályának elbírálójának.

Honoris causa Jedlik Ányos-díjban részesült:

Herczeg János matematika-fizika szakos tanár, az Élet és Tudomány folyóirat főszerkesztője;

dr. Isépy Tamás ügyvéd, országgyűlési képviselő;

Király Árpád gépészmérnök, a Magyar Elektrotechnikai Múzeum nyugalmazott igazgatója, a Jedlik Ányos Társaság főtitkára.

A Magyar Szabadalmi Hivatal kutatási Gábor Dénes díja

Gábor Dénes születésének centenáriuma alkalmából a Magyar Szabadalmi Hivatal új műszaki alkotások, kutatási-feltalálói eredmények elismerésére pályázatot hirdetett

a) alkalmazott fizika

b) informatika és

c) környezetvédelem témakörökben.

A beérkezett pályázatok közül a bírálóbizottság az alábbi pályaműveket részesítette elismerésben:

dr. Koppa Pál: Vékony polarizációs hologramok multiplexelése és titkosítása;

dr. Vincze Árpád: Mérési technológia atomerőművi gáztisztító rendszerek hatékonyságának automatikus ellenőrzésére;

dr. Zarándy Ákos: Sávszerkezetű CNN-UM architektúrák és a belőlük építhető alacsony alkatrészszámú, nagy teljesítményű, önálló videojel processzorok;

A Magyar Szabadalmi Hivatal Elnökének különdíjában részesült:

Ipacs László: Új típusú őrlőberendezések és festékipari alkalmazásuk című pályázata.

A *Magyar Innovációs Szövetséggel* folytatott többéves együttműködés alapján ebben az évben is elismerő díjakat adományozott a Magyar Szabadalmi Hivatal.

Az Országos Ifjúsági Tudományos és Innovációs Versenyen indulók közül

Hegedűs Ramón: Excimer lézeres abláció háromdimenziós gyorsfényképezése c. pályázatára I. díjat;

Fekete György: Stroboszkópos nyomatfigyelő rendszer c. pályázatára III. díjat kapott.

Az *Innovációs Nagydíj* keretén belül a Magyar Szabadalmi Hivatal Innovációs Díját a **Paksi Atomerőmű** nyerte el reaktorvédelmi rendszerének rekonstrukciójáért.

A „*Lépés a jövőbe*” pályázatra benyújtott alkotások közül a Magyar Szabadalmi Hivatal az alábbiaknak adományozott díjat:

Kósa Tibor és Zoltán Farkas Viktor: DOMI-NYOMI (dominó vakoknak),

Gosztom András: Optima (gyógyszeradagoló)

Lakatos György: G4 (sakk vakok részére).

A Gazdasági Minisztérium és az Oktatási Minisztérium *Ipari Formatervezési Nívódíj* pályázatán a Magyar Szabadalmi Hivatal különdíját **Terbe János** és **Mezei János:** Pick-pack papírbútor termékcsaládja nyerte.

Az *Akadémiai Szabadalmi Nívódíjak* átadására hagyományosan a *Magyar Tudomány Napja* alkalmából került sor. A díjazottak:

dr. Kende György a Honvédelmi Minisztérium Haditechnikai Intézet igazgatója, a hadtudomány kandidátusa;

dr. Matuz János a Gabonatermesztési Kutató Közhasznú Társaság Búza Igazgatóságának vezetője;

dr. Vas Attila a Szent István Egyetem Jármű és Hőtechnikai Tanszéke egyetemi tanára.

Az Oktatási Minisztérium és a Magyar Szabadalmi Hivatal 1998 óta már harmadszor hirdette meg „**A szakköri munka mint az innovatív gondolkodásra nevelés színtere**” című pályázatot a magyar középiskolák számára.

A pályázó szakkörök diákjai tanáruk vezetésével a mindennapi műszaki életben jelent-kező feladatot oldottak meg a technikatörténet, az energiagazdálkodás és a hulladék-hasznosítás témakörben. A pályázat elbírálásánál fontos szempont a műszaki monográfiák és az iparjogvédelmi dokumentációk felhasználása.

A pályázatra érkezett pályamunkák közül az alábbiak részesültek díjazásban:

a tapolcai Batsányi János Gimnázium és Szakképző Iskola,

szakkörvezető: Farkas Gyula;

a budapesti Puskás Tivadar Távközlési Technikum,
szakkörvezető: Kolozsvári Imre;
a szolnoki Varga Katalin Gimnázium, Szolnok,
szakkörvezető: Nagy Tibor.

d) Jelentősebb rendezvények

2000-ben a Hivatal rendezésében, illetve munkatársainak közreműködésével az alábbi eseményekre, rendezvényekre került sor

A rendezvény elnevezése	Időpont	Helyszín
Kerekasztal-beszélgetés a védjegy törvénnyel kapcsolatban MAVE szakmai fórum	január 20.	MSZH Konferenciaterem
A Magyar Mérnökakadémia ünnepi ülése megalakulásának 10. évfordulóján	január 28.	MSZH Konferenciaterem
Jedlik Ányos-díj átadása	március 13.	MSZH Konferenciaterem
Bolyai-díj átadása	április 4.	Budapesti Kongresszusi Központ
MAVE szakmai ankétok	április 13. november 6. november 30.	több helyszín
MIE konferencia	április 26.–28.	Sopron
MAVE-ICC 33. kongresszusa	május 5.	MSZH Konferenciaterem
Emléktábla-avatás Gábor Dénes emlékére	június 5.	Falk Miksa u. 30.
Magyar Könyvtárosok Egyesülete 32. Vándorgyűlése	július 11–12.	
AIPPI nemzetközi konferencia	szeptember 7-8.	Kempinski Szálloda
Magyarok a XX. századi képzőművészetben kiállítás és konferencia	szeptember 14–16.	
Budapesti Nemzetközi Vásár 2000	szeptember 15–24.	BNV
Nívódíjas Ipari Forma pályázat különdíjának átadása	szeptember 18.	BNV
MIE konferencia	október 25.–27.	Nyíregyháza
Akadémiai Szabadalmi Nívódíj átadása	november 3.	MTA díszterem
Ifjúság – Innováció – Tudomány	november 8.	MSZH Konferenciaterem
Mit hol talál az MSZH honlapján? előadás a Magyar Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Egyesülettel közös rendezvényen	november 9.	
Matricák 2000 – elektrografikai kiállítás	november 14–30.	MSZH Konferenciaterem

e) Kiadványok

Az *Iparjogvédelmi Szemle* ez évben is hat alkalommal jelent meg 364 oldal összterjedelemben. A nívós tanulmányok szerzői javarészt a hivatal munkatársai voltak. A további jelentősebb kiadványok közül az alábbiakat emeljük ki.

Megjelent a *Módszertani útmutató* IV-VI. fejezete a mellékletekkel. Szintén hivatalos kiadvány a *Locarnói osztályozás* első magyar nyelvű fordítása.

A nagyközönségnek szánt *Útmutató* sorozat egyik újabb kötete a *védjegybejelentőknek* szól, a másik az *iparjogvédelmi eljárásokról* tájékoztat.

Az iparjogvédelmi oktatáshoz kapcsolódó segédanyagként jelent meg egyrészt a *Hogyan kutasunk újdonságot* c. füzet, valamint további *tesztkönyvek* a használati minta, ipari minta, illetve védjegy témakörben.

f) Sajtótevékenység

Csakúgy, mint a korábbi években a Magyar Szabadalmi Hivatal nyilvánosság előtti szereplésének alapelve a *nyitott átlátható tájékoztatás*. Az év során *10 alkalommal* adott ki a Hivatal *sajtóközleményeket*, amelyek az iparjogvédelemmel kapcsolatos eseményekhez kapcsolódtak, illetve tájékoztatást adtak a Hivatal tevékenységéről, a szellemi tulajdon-védelem aktuális helyzetéről. A sajtóközlemények *magyarul és angolul is megjelentek a Hivatal internetes honlapján*.

Az Observer médiafigyelő segítségével tájékozódunk a magyar sajtóban megjelent, illetve az elektronikus médiában elhangzott szellemi tulajdon-védelemmel kapcsolatos híradásokról. *2000-ben mintegy 600 alkalommal* szerepelt a médiában találmányokkal, feltalálókval, az iparjogvédelem és a szerzői jogok különféle aspektusaival kapcsolatos híradás, ezek *körülbelül 60%-a magyar vonatkozású* volt. A sajtó különös figyelmet szentel a „szenzációs” új találmányoknak; az ezekről szóló híradások kapcsán általában megállapítható, hogy az újságírók sok esetben nem kellő kritikával fogadják a feltalálók tájékoztatását.

Sikerült a *jelentős napilapoknál* olyan kapcsolatokat kiépíteni, amelyek alapján tárgyilagos, a Hivatal tevékenységét pontosan ábrázoló írásokat, interjúkat jelentettek meg (*Népszabadság, Magyar Nemzet, Magyar Hírlap, Világgazdaság*). Ezen belül különös fontosságot tulajdonítottunk annak, hogy tájékoztatást nyújtsunk a Magyar Szabadalmi Hivatal új státútumáról, megváltozott feladat- és hatásköréről.

Továbbra is támogatjuk a Duna Televízió *Heuréka! Megtaláltam!* című műsorát, amelyben az iparjogvédelem és a Hivatal tevékenysége hangsúlyos részt kap. A műsor a korábbi kéthetenkénti sugárzási gyakoriságról 2001-ben áttér a hetenkénti adásra, ennek megfelelően a szellemi tulajdon védelme is nagyobb nyilvánosságot kap.

g) Regionális iparjogvédelmi tájékoztató szolgálat működtetése

Az MSZH 2000. júliusában újította meg 2003-ig terjedően a *MTE SZ-szel 1998-ban kötött, együttműködési megállapodását*. A megállapodás célja, részint egy *olyan ügyfél-szolgálati hálózat* kiépítése, amely lehetővé teszi, hogy az ügyfelek vidéken is hozzájuthassanak az alapvető iparjogvédelmi tájékoztatáshoz, másrészt pedig az, hogy minél szélesebb körben tegye ismertté az iparjogvédelem által biztosított lehetőségeket, annak eszköztárát.

A megújított megállapodás *új alapokra helyezte* a MTE SZ és az MSZH közötti munkakapcsolatokat a fenti célok hatékonyabb megvalósítása érdekében. Ennek alapján a Hivatal három munkatársa áll folyamatos, napi kapcsolatban a Tudomány és Technika Házakban működő ügyfélszolgálatosokkal. Ezzel egyidejűleg tízről *tizennégyre emelkedett* azoknak a TTH-knak a száma, amelyek *iparjogvédelmi ügyfélszolgálati irodát* működtetnek, közülük hét központi, hét pedig ún. csatolt város szerepet tölt be. A 2000. év folyamán munkatársaink valamennyi központi várost felkeresték.

A belső munkatársak bevonásával könnyebben kezelhetővé váltak a „házon belül” megoldható közönségkapcsolati feladatok. Felkerültek az MSZH honlapjára az ügyfélszolgálati hálózat adatai (elérhetőség, ügyfélfogadási idő stb.). Ugyanezek az adatok megtalálhatók szórólapon az MSZH nyilvános részlegeiben (Könyvtár, Ügyfélszolgálat, Tár stb.). A Megyei Szaknévsorban a régióknak megfelelően, az MSZH hirdetése keretében, tájékoztatás jelent meg a vidéki ügyfélszolgálatokról.

h) Szakmai együttműködések 2000-ben

Külön együttműködési megállapodások alapján az alábbi szakmai szervezeteket és intézményeket támogatta a Hivatal 2000-ben:

- Magyar Iparjogvédelmi és Szerzői Jogi Egyesület
- Magyar Védjegy Egyesület
- Magyar Feltalálók Egyesülete
- AIPPI Magyar Csoportja
- Magyar Versenyjogi Egyesület
- Magyar Mérnökkamara
- Magyar Innovációs Szövetség
- Jedlik Ányos Társaság
- MTESZ
- Magyar Mérnökakadémia
- Budapesti Műszaki Egyetem
- Magyar Kereskedelmi és Iparkamara
- Élet és Tudomány
- Országos Műszaki Múzeum
- Nívódíjas Ipari Forma Pályázat
- Csodák Palotája
- Millenáris Kht.

V. A HIVATAL 2000. ÉVI GAZDÁLKODÁSA

1. A költségvetési teljesítés főbb mutatói

A Magyar Szabadalmi Hivatal a szellemi tulajdon védelmének önálló feladat- és hatáskörrel rendelkező országos hatáskörű államigazgatási szerve, amelyet a Kormány irányít. A Kormány nevében a gazdasági miniszter látja el a felügyeletét, illetve gyakorolja a meghatározott irányítási jogokat.

A Hivatal az államháztartás központi költségvetési fejezetrendjében *önálló címként működő, teljes jogkörrel rendelkező, önállóan gazdálkodó szervezet*. *Önfinanszírozó* módon gazdálkodik, feladatai ellátásához *állami támogatást nem igényel*. A gazdasági miniszter rendeleteivel szabályozott iparjogvédelmi igazgatási szolgáltatási díjakból és a Hivatalt megillető hasonló nemzetközi eljárás díjakból származó bevételek szolgálnak a hatósági feladatkör ellátásához szükséges kiadások forrásául.

A körültekintő tervezés, illetve a I. fejezetben részletesen bemutatott bejelentői aktivitásnövekedés és munkateher többlet következtében a korábbi, 1999. évi 12%-os forrásbővülést követően tavaly a korábbi tényszámhoz képest 29,9%-os növekedéssel a **működési bevételek** a tervezett 2.209,3 millió forinttal szemben 2.860,0 millió forintra teljesültek. A teljes bevétel 8,5%-át, 244,1 millió forintot az előző évi előirányzat-maradvány engedélyezett igénybevétele képezte.

A bevételi szerkezet immár tartós jellemzője *a szabadalmi bejelentési, eljárási és fenntartási díjak mintegy kétharmados, 62%-os (előző évben 68%-os) dominanciája*. Ezek több mint 80%-a külföldi eredetű, nemzetgazdaságunk mérete és ipari potenciálunk jellege, valamint tulajdonosi szerkezete miatt. E belső megoszlás másik alapvető oka a hazai jogosultak körében gyakoribb *független feltaláló-bejelentőket és tulajdonosokat* jogszerűen erőteljesen preferáló *kedvezményes díjrendszer még 1999. évi továbbfejlesztése*, ami csak korlátozhatja a Hivataltól független magas ügyvivői és piacrajutási költségek visszahúzó hatásait.

A hazai és külföldi jogosultaktól származó *nemzeti védjegy-bejelentési és -megújítási díjak 18,3%-os* bevételi részesedése, és a Madridi Unió nemzetközi védjegy-lajstromozási eljárásai keretében a Nemzetközi Irodától származó, s a hivatali közreműködés fejében járó *térítés 6,9%-os tétele* együttesen a *hatósági bevételek egynegyedét képviseli*.

Kiadási oldalon a 2000. évi módosított előirányzathoz viszonyítva a teljesítés 2.343,6 millió forinttal 82,2%-os volt. A források együttesen biztosították a pénzügyi eszközöket a hivatali célkitűzések maradéktalan és színvonalas megvalósításához. A teljesített kiadások kiemelt előirányzati bontásban a következők szerint alakultak.

A kiadások legjelentősebb hányadát a *személyi juttatások* képezik, összhangban a Hivatal mértékadó nemzetközi színvonalon teljesítő kutatási, vizsgálati és engedélyezési tevékenységének súlyaival. Ennek összege a *munkaadókat terhelő járulékokkal* együtt 1.112,3 millió Ft, amely a működési kiadások 61,5%-át, a teljes kiadási főösszegnek pedig a 47,5%-át teszi ki.

Kiemelt kiadási előirányzatok	1999	2000	Változás %-ban
MŰKÖDÉSI KIADÁS			
Személyi juttatás	763,5	822,4	107,7
Munkaadókat terhelő járulékok	253,7	289,9	114,3
Dologi kiadások	589,9	650,8	110,3
Pénzeszközátadás	22,6	44,3	191,6
ÖSSZESEN	1.629,7	1.807,4	110,9
FELHALMOZÁSI KIADÁS			
Felújítás	43,0	21,3	49,5
Felhalmozás	281,3	508,2	180,7
Felhalmozási célú támogatási kölcsön	3,0	6,7	223,3
ÖSSZESEN	327,3	536,2	163,8
MINDÖSSZESEN	1.957,0	2.343,6	119,8

A személyi juttatások hivatali szintű 7,7%-os növekményének alapvető célja és jogcíme a Hivatal 2000. évi költségvetésében központilag jóváhagyott illetményemelési lehetőségen túl a hatósági engedélyezési tevékenység tartósan érvényesülő hivatali mennyiségi és minőségi követelményrendszerének kiegészítése a kétoldalúan vállalt többletteljesítmenyi, 10%-os ösztönzési rendszerrel, valamint a személy- és munkakörfüggő céljuttalom-kitűzéssel. Előbbiek elégséges tartalékaul szolgált az eredeti kiemelt előirányzat, az utóbbi forrását a jóváhagyott költségvetési törvény szerinti bevételeket meghaladó működési bevételek biztosították.

Körültekintő, megalapozott és költségtakarékos gazdálkodásunkat támasztja alá a kiadási főösszeg 27,8%-át képviselő *dologi kiadásoknak* az éves infláció mértékét alig meghaladó növekedése (10,3%). Az infláción felüli növekedési többletet a szélesedő informatikai eszközpark és a korábbi évek kiemelkedő beruházásainak új üzemeltetési költségei (szabadalmi táruk, hálózati fejlesztések), továbbá a nemzetközi és hazai hatósági alap- és kiegészítő feladatok okozták.

A *felhalmozási kiadások* – felújításon felüli – 21,7%-os *aránya* magasnak tűnik ugyan, de a 2000. évi felhalmozási kiadásainkban 202,7 millió forint 1999. évi előirányzat-maradvány is szerepel, amely összeg nélkül ez az arány csak 13%-os lenne a teljes kiadáson belül. Fontosnak tartjuk hangsúlyozni, hogy a magasabb felhalmozási kiadások *általánosan jellemzőek* a világszínvonalú infrastruktúra állandó fejlesztésére kényszerülő nemzeti szellemi tulajdonvédelmi hatóságok életében. Így a Magyar Szabadalmi Hivatal vonatkozásában is a *világviszonylatban vett újdonságvizsgálati követelményei*, a lényegében *állandó létszámkapacitás (amely még mindig 5%-kal alacsonyabb az 1995. évinél)* mellett az egyes területek 15-30%-os *munkateher-növekedésével való megbirkózás* csak erőltetett ütemű automatizálással és ügyvitelfejlesztéssel biztosítható.

A Hivatal a járulékfizetési kötelezettségek előírászerű, időben és maradéktalanul való teljesítése mellett eleget tett az államháztartási törvény és a vonatkozó szabályozások alapján az *állammal szembeni befizetési követelményeinek* (ÁFA, SZJA).

Az általános intézményi üzemeltetési feladatokon túlmenően a hivatali gazdálkodás a szakmai vezetők önálló felelőssége mellett sikerrel támogatta a *hatósági újdonságvizsgálathoz* szükséges

bel- és külföldi tudományos és műszaki *információforrások* (nyomtatott, elektronikus, online), illetve jogi és gazdasági *szakszolgáltatások* igényes biztosítását, a *központi iparjogvédelmi tájékoztatás és képzés programjait*, a hatósági publikációs és kiadói kötelezettségek nemzetközi színvonalú ellátását. Az országos hatáskörű szakhatósági feladat- és hatáskörből fakadó *együttműködési, koordinációs és testületi tevékenységek* és a *hazai iparjogvédelmi kultúra* fejlesztését ugyancsak biztonságos anyagi feltételek szolgálták 2000-ben.

A múlt évi hivatali beruházási tevékenységében a már említett számítástechnikai-informatikai programok mellett súlyponti szerepet vitt a Budapest, V. Garibaldi u. 1. és Akadémia u. 21. sz. alatti nyilvános szabadalmi tárhoz kapcsolódó, *nemzetközi gyűjteményi kutatóhelyek, irattárak és ügyfélszolgálati egységek* kialakítását felölelő többéves program megvalósulása, valamint a Zoltán u. 6. alatt a Pályázati Irodának helyet adó terület kialakítása.

A gazdálkodási tevékenységet 2000-ben *tíz külső ellenőrzési program* vizsgálta. A Gazdasági Minisztérium Ellenőrzési Főosztálya az 1998-1999. évi tevékenységre vonatkozóan költségvetési ellenőrzést végzett, továbbá a fejezet által adatbekérésen alapuló ellenőrzés még öt alkalommal történt. A Kormányzati Ellenőrzési Hivatal adatbekérésen alapuló számonkérései (három alkalommal) a használt ingatlanok állományára, a házipénztár készpénzfelvételek és kifizetések szabályozottságára, továbbá a belső ellenőrzés működésére és szabályozottságára irányultak. Az Állami Számvevőszék pedig a költségvetés területén működő belső kontrollmechanizmus meglétét és ellenőrzését vizsgálta adatbekéréssel. A szakhatósági vizsgálatok *megalapozott, fegyelmezett és hatékony pénzügyi-gazdasági munkát* azonosítottak és méltattak jelentéseikben.

Ezeket az eredményeket jelentős súllyal alapozták meg a *belső költségvetés* részletes monitor-funkciói és a *közbeszerzési programok* kiemelt kezelése.

A Magyar Szabadalmi Hivatal

2000. évi működési bevétele

(jogintézményenkénti megoszlás a teljes bevétel százalékában)

Megnevezés	Teljesítés MFt	Megoszlási %
Szabadalmi fenntartási és bejelentési díjak	1.773,2	62,0
Védjegy-bejelentési és -megújítási díjak	522,9	18,3
Nemzetközi WIPO bevételek	197,3	6,9
Ipari minta díjak, bejelentések	11,2	0,4
Használati minta díjak, bejelentések	17,7	0,6
Egyéb bevétel	93,6	3,3
Előirányzat-maradvány	244,1	8,5
Összesen:	2.860,0	100,0

Információs tábla
a 2000. évi bevételek és kiadások összesített adatairól

Adatok MFt-ban

Megnevezés	Költségvetési előirányzat		Teljesítés (2000. 12. 31-ig várható)	Teljesítés a módosított előirányzathoz viszonyítva %
	Eredeti	Módosított		
Bevételek				
Alaptevékenység bevételei	2.190,8	2.572,8	2.579,0	100,2
Alaptevékenységgel összefüggő egyéb bevétel	7,0	7,0	9,1	130,0
Intézmények egyéb sajátos bevételei	7,5	7,5	7,7	102,7
Pályázati Iroda és az SzJSzT működésével kapcsolatos bevétel	-	13,5	13,7	101,5
Áfa bevételek és visszatérülések	4,0	4,0	1,5	37,5
Felhalmozási és tőke jellegű bevétel	-	-	1,7	-
Felhalmozási célú támogatási kölcsön visszatérülése	-	3,2	3,2	100,0
1999. évi előirányzat-maradvány igénybevétele	-	244,1	244,1	100,0
Bevétel összesen	2.209,3	2.852,1	2.860,0	100,3
Kiadások				
Személyi juttatások	684,1	824,7	822,4	99,7
Munkaadókat terhelő járulék	255,2	290,0	289,9	99,9
Dologi kiadások	820,0	1.063,9	650,8	61,2
Pénzeszköz átadás	60,0	74,0	39,8	53,8
Felújítás	40,0	40,0	21,3	53,3
Felhalmozás	345,0	547,8	508,2	92,8
Lakástámogatás vissza nem térítendő támogatása	1,0	4,5	4,5	100,0
Lakástámogatási kölcsön	4,0	7,2	6,7	93,0
Kiadások összesen	2.209,3	2.852,1	2.343,6	82,2

2. Humánerőforrás-gazdálkodási eredmények

Az MSZH engedélyezett létszáma 2000-ben 259 fő volt. Célunk a *stabil, szakmailag jól felkészült, nemzetközi tapasztalatot szerzett és elismert, a világnyelveket jól beszélő* munkatársi állomány megfelelő *megbecsülése és megőrzése*.

A köztisztviselői illetményrendszer differenciált alkalmazása, a kiterjedt és szigorú céljutalomrendszerhez kapcsolt újszerű, az előzetesen vállalt többletteljesítményhez kötött illetményemelési rendszer alkalmazása jelentős szakmai sikereket eredményezett. A biztosított 14. havi illetmény, az ötödik évébe lépett önkéntes nyugdíjpénztári munkáltatói hozzájárulás intézménye, az összes lehetséges köztisztviselői juttatás biztosítása, valamint a továbbképzési, tanulmányúti és szociális támogatási programok és rendszerek jól segítik az erős munkaerő-piaci vonzások mérséklését.

A Hivatal köztisztviselőinek *63%-a felsőfokú végzettségű* és *25%-a többdiplomás* szakember, 113 fő rendelkezik egy vagy több nyelvvizsgával. Tavaly 78 fő előresorolása, 41 fő minősítése történt meg; 63 fő tett eredményes közigazgatási alap- vagy szakvizsgát. Jelenleg 59 fő részese a hivatali nyelvtanfolyamoknak.

A *jóléti és szociális célú erőfeszítések*, segély- és támogatásfunkciók mellett kiterjedt egészségügyi szűrővizsgálati és munkaegészségügyi *szolgáltatások* (előbbi csaknem a teljes hivatali állomány, 255 fő aktív munkatárs, továbbá 19 fő nyugdíjas volt dolgozónk vette igénybe), valamint hatékony és népszerű *üdülési szolgáltatás*, illetve választék segíti az aktív kezdeményező és alkotó hivatali légkör erősítését, a „szellemi erőnlét” megőrzését.

Budapest, 2001. február 15.

dr. Bendzsel Miklós
elnök